1893 30 років 1973 Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 13-го ЛЮТОГО 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, FEBRUARY 13, 1974 No. 29. VOL. LXXXI.

НОВОЗБУДОВАНИЙ ХМАРОСЯГ УНС НАЗИВАТИМЕТЬСЯ „УКРАЇНСЬКА БУДІВЛЯ", 22-ГО ЛЮТОГО ВІДБУДЕТЬСЯ ЙОГО ВРОЧИСТА ПРИСВЯТА ПІОНЕРАМ УНС

Джерзі Сіті. — Новозбудований 15-поверховий хмаросяг Українського Народного Союзу при 30 Монтгомері вулиці над Гудсоном н а з вано: „УКРАЇНСЬКА БУДІВЛЯ" („Ukrainian Building") і в день народин Вашінгтона 22-го лютого, щодо дня точно у 80-річча створення Українського Народного Союзу відбудеться врочиста присвята цієї могутньої Української Будівлі Піонерам Українського Народного Союзу, „які 80 років тому в місті Шамокін, Пенсильвенія, ,цю всенародну українську братерську організацію заснували, як і тим, які протягом вісімдесят років для неї трудяться і її розбудовують для добра своєї громади та своїх країн, З'єдинених Стейтів Америки і Канади, даючи великий вклад в їх всебічний ріст і розвиток та рівночасно і по всяк час допомагаючи Українському Народові в його змаганнях до волі і незалежности" — сказано у Пропам'ятній Грамоті, яка в цьому Дні Присвяти буде вмурована у фронтову стіну цієї Будівлі. Врочистість присвяти Української Будівлі відбудеться, як сказано, в п'ятницю, 22-го лютого, точно о год. 12-ій вполудне з участю всіх членів Головного Уряду УНСоюзу, репрезентантів федеральних, стейтових і міських правлінь, представників наших Церков та репрезентантів інших українських братських та суспільно - громадських, наукових, професійних та інших установ і організацій, для яких вислалися спеціяльні запрошення. Церемонія п о ч н е т ь с я співом державних гимнів: американського, канадського й українського — після цього буде проведена молитва, далі промовить головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і тоді будуть прочитані в українській і англійській мовах Пропам'ятні Грамоти, які тоді, разом з іншими документами про УНСоюз і його Українську Будівлю, будуть врочисто вмуровані в стіну Будівлі. Кінцеве слово під час цієї церемонії матиме посадник Джерзі Сіті д-р Пол Джордан і після того, на 15-му поверсі Будівлі, відбудеться прийняття для гостей з відповідною програмою.

В суботу і неділю 23-24 лютого Українська Будівля буде „відкритим домом"

В наступні два дні після врочистої присвяти піонерам, Українська Будівля буде „відкритим домом" для всіх членів УНСоюзу та громадян, які матимуть нагоду та забажають її відвідати і оглянути. Працівники Головної Канцелярії УНСоюзу і „Свободи" та запрошені члени наших молодечих організацій в тих двох днях — в суботу від год. 10-ої рано до 5-ої по полудні та в неділю від 12-ої вполудне до 5-ої по полудні будуть опікуватися гостями - відвідувачами, часттуючи їх кавою і солодким та знайомлячи з Будівлею і її приміщеннями. Як відомо, бюра Головної Канцелярії УНСоюзу вже працюють у їхніх приміщеннях на третьому поверсі, третій поверх займає Перший Джерзі Банк, дальший поверх винаймлений для федеральної Суспільної Служби, тепер достосовується до спеціяльних потреб цієї Служби, яка матиме в цій Українській Будівлі свою телефонічну обслугу громадян північної частини стейту Ню Джерзі та частину Ню Йорку. Готові вже також два перші поверхи, призначені для приміщень в-ва „Свобода" — перший поверх для друкарні, а другий для редакції, адміністрації і книгарні та для бібліотеки і архівів УНСоюзу і „Свободи". Проте, в-во „Свобода" ще працює в дотеперішніх приміщеннях, очікуючи на доставу й інсталяцію нових машин. Перенесення „Свободи" до нових приміщень плянується щойно на кінець липня цього року, вже після Конвенції УНСоюзу, що має відбутися з кінцем травня у Філядельфії.

УКРАЇНСЬКА БУДІВЛЯ

Хмаросяг УНСоюзу над Гудсоном

Міжнародний „Дім Зустрічі" у Мюнхені вшанував ректора УВУ з 65-річчям

Д-р Володимир Янів

Мюнхен (В. Д.) — Від років діє в Мюнхені „Дім Зустрічі", для сприяння міжнародним контактам різних національних груп, поселених в Баварії, в рівній мірі поміж собою, як і з німецькими (та баварськими) господарями. З цього Дому користає м. ін. ряд українських установ для своїх сходин чи імпрез. У зв'язку із поважною діяльністю Українського Вільного Університету на міжнародному відтинку, що виявилася насамперед у наукових вечорах, улаштованих у чужих університетах, Дім Зустрічі що раз більше уваги присвятив саме нашому науковому осередкові, який притягнув за останніх 6 років до Баварії 500 студентів. Для відзначення тієї праці і для підкреслення позиції УВУ, яку він собі здобув на відтинку інтелектуального життя Баварії, провід Дому влаштував у п'ятницю, 25 січня ц. р. — прийняття для відзначення 65-ліття Ректора УВУ, проф. д-ра Володимира Янева, який габілітувався в УВУ точно перед чверть століттям і з цього часу перейшов всі ступені в нашій Альма Матер.

Відкриваючи Вечір, с. монс. д-р Г. Адам (угорець, голова Кураторії Дому) привітав численно зібраних присутніх, серед яких було двох міністрів, представники Церков — католицької (української та німецької) та УАПЦ, міста Мюнхену, наукового світу, як теж 5 різних національних груп (латишів, поляків, словаків, угорців та чехів), як теж репрезентанти українського організованого життя у Німеччині. Згодом Голова Товариства д-р г. к. П. Завнер відчитав численні письмові привіти й вибачення перед щодених осіб, м. ін. кардинала Депфнера, прем'єр-міністра Гоппеля та міністра освіти проф. д-ра Маєра. На...

(Закінчення на стор. 5-ій)

Володимир Юрковський склав додаткову пожертву на ФКУ $41,401.17

Кембрідж. — Один з найвизначніших меценатів Фонду Катедри Українознавства, Володимир Юрковський, в доповнення до попередньої стотисячної доларової пожертви, переслав знову до Гарварду на підтримку українських студій — 41,401.17 долярів. Попередніх його сто тисяч долярів творять постійний стипендійний фонд його імени. Нова пожертва встановлює видавничий фонд ім. Володимира Юрковського, теж в пам'ять його предків, між якими по лінії матері був його прадід о. канонік Володимир Левицький, який був духовним опікуном родини князя Сапіги в Чорткові і Білобожниці в Західній Україні.

Кожнорічний дохід із капіталу того новостворенного фонду служитиме для видавання книжок, чи журналів, які публікуватиме Український Науковий Інститут Гарвардського Університету.

Цифрове Зіставлення Фонду ФКУ з днем 31-го січня 1974.

В Гарварді, на контах ФКУ.

1. Фундація для трьох катедр	—1,800,000.00
2. На фундацію Українського Наукового Інституту	— 321,877.25
3. Стипендійний фонд ім. Володимира Юрковського	— 100,000.00
4. Видавничий фонд ім. Володимира Юрковського	—41,101.17
	2,262,978.42
В банкових контах	91,258.36
РАЗОМ	$2,354,236.78

У Філядельфії відбудуться два великі концерти — Ганни Колесник й українських ансамблів СУБ з Англії

Філядельфія. (О. Л-ий) — Концерт відомої уже й на терені ЗСА солістки Київської Опери Ганни Колесник при акомпаніяменті її племінника 17-літнього Володимира Ратушного відбудеться у Філядельфії в суботу, 16-го лютого ц. р. в год. 5:30 по пол. в авдиторії Музею Пенсильвенійського Університету при 33-ій і Спрус вул. Концерт спонзорує місцевий Відділ УККА при активній співучасті ОМУС-у , хору „Прометей" та інших організацій. Управа Відділу УККА влаштовує привітання-зустріч при спільній вечері представників організацій і гостей з Ганною Колесник, її чоловіком Володимиром, кол. директором і диригентом Київського Театру Опери й Балету, та акомпаніятором співачки В. Ратушним у четвер, 14-го лютого в год. 7:30 вечором в залі УСО „Тризуб".

З Управи Відділу УККА також повідомляють, що всі квитки на концерт Ганни Колесник вже випродані, а тому, що зацікавлення цим концертом є таке ентузіястичне й небувале, то Управа Відділу УККА робить заходи для влаштування ще другого концерту Ганни Колесник у Філядельфії.

Також під патронатом Відділу УККА при співучасті хору „Прометей" ,Станиці Дивізійників, Осередку СУМА та інших організацій відбудеться у Філядельфії в суботу, 23-го березня ц. р., великий концерт українських ансамблів СУБ з Великобританії з участю чоловічого хору „Гомін" під диригентурою Ярослава Бабуняка (акомпаньямент — В. Джонс), танцювального групи — народного балету „Орлик" і гостинним виступом співака й бандуриста, тенора Володимира Луцева. Ці європейські ансамблі, кількакратні першуни численних міжнародних фестивалів, відбуватимуть своє концертове турне спершу в Канаді під патронатом КУК, а в часі від 20 до 31 березня на терені ЗСА під патронатом УККА. Так диригент хору Я. Бабуняк як і багато членів хору „Гомін" є колишніми вояками Української Дивізії, тож Головна Управа Братства Дивізійників зокрема щиро й по побратимськи вітає турне цих ансамблів СУБ на терені Канади і ЗСА.

Концерт цих ансамблів у Ню Йорку відбудеться у неділю, 24-го березня, на другий день після концерту у Філядельфії в суботу, 23-го березня.

Виправдується плян раціонування бензини в Ню Джерзі

Трентон. — Примусова система раціонування бензини, яку встановлено в Ню Джерзі в понеділок, 11-го лютого, себе виправдує, бо хоча далі відчувається брак цього роду пального, то черги в бензинових стаціях набагато коротші, а також водії та власники стацій виявляють менше напруження та подразнення. Згідно з цією системою раціонування, авта, реєстраційні плитки яких закінчуються паристими числами, зером, або складаються тільки з літер, можуть купувати бензину в паристі дні, а авта, реєстраційні плитки яких закінчуються непаристими числами, можуть купувати бензину тільки в непаристі дні. У понеділок і вівторок рано по бензинових стаціях Ню Джерзі можна було побачити трохи довші черги авт, але це є нормальним явищем, що по „вікенді" та рано більше водіїв хоче закупити бензину. Але, коли минулими тижнями такі черги можна було бачити протягом цілого дня, то в понеділок і вівторок коло обідової пори ці черги значно зменшилися до такої міри, що обслуга на стаціях могла виконувати й інші обов'язки, наприклад, чистити автові вікна, перевіряти рівень оливи тощо, а не тільки наповнювати збірники автомобілів.

Щодо Ню Йорку, де була встановлена подібна система раціонування, але на добровільній базі, вислідів не були такі задовільні. Попереду, багато стацій були закриті з огляду на брак бензини, а з тих, що продавали бензину в місті Ню Йорку, коло 40 відсотків не звертали уваги на заклик губернатора Вілсона добровільно встановити цей плян раціонування. Ці стації продавали бензину всім автам, без огляду, чи їхні реєстраційні плитки закінчувалися паристими, чи непаристими числами. Але деякі з власників стацій заявили, що цей плян, хоч добровільний, полегшив ситуацію та зменшив черги. Інші власники бензинових стацій та деякі водії заявляли, що в Ню Йорку повинна бути запроваджена примусова система раціонування.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В НЮАРКУ - ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон. — Як повідомляють з Відділу Українського Конгресового Комітету в Нюарку - Ірвінгтоні, урочисте відзначення річниць самостійности і соборности відбудеться там в неділю 17-го лютого 1974 р. о год 4-ій по полудні в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні.

„БІЛЬМО" МИХАЙЛА ОСАДЧОГО ВИДАНО ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ

Париж. — Агенство Франс-Прес повідомило про появу на французькому книжковому ринку перекладу автобіографічного твору засудженого на довголітнє ув'язнення українського науковця-дисидента Михайла Осадчого. Як відомо, цей автобіографічний твір М. Осадчого вже був поширений друком за кордонами України на Заході українською мовою під назвою „Більмо". У повідомленні про появу французьмовного перекладу говориться, що твір „Більмо" українського автора Михайла Осадчого, щойно опублікований тут по французьки, розкриває вперше розміри репресій, застосованих супроти українських інтелектуалістів в 1965 році. Досі небагато інформацій напливало на Захід, які стосувалися б хвилі репресій проти українців, обвинувачених за „буржуазний націоналізм". Автор викладач Львівського університету, був членом Комуністичної партії від 1962 до 1965 року. Його арештовано в серпні того року і потамсно засуджено в квітні 1966 року за „антисовєтську агітацію і пропаганду", за що він відбув два роки у мордовському таборі праці. В січні 1971 року він вдруге був арештований і засуджений в листопаді того самого року на сім років ув'язнення в таборах та три роки заслання — присуд, що його він ще відбуває" — сказано в повідомленні французького пресового агенства, в якому також докладніше подається про зміст „Більма" з підкресленням, що йдеться про переживання українців, які становлять більшість у мордовських таборах і яких засуджено за „антисовєтську діяльність". Згадка є також про інших відомих діячів, які були арештовані в 1965, а відтак в 1972 роках, в тому Івана Дзюбу, Панаса Заливаху, Івана Світличного, В. Чорновола. „Б і л ь м о" описує змагання в'язнів вижити, „зберегти їхню людську гідність" і охоронити їхній внутрішній світ, щоб в цей спосіб зберегти здоровим ум і чистоту думок". Твір „Більмо", — читаємо у повідомленні, — також дає вислів особливій тюремній філософії, яка нагадує (філософію) письменника Александра Солженіцина. Український письменник пише, що табор є „одиноким місцем в Совєтському Союзі, де можна бути свобідним" — є одиноким місцем, де суспільна „еліта" може усвідомити собі абсурдність життя. Цілий день людина є невільником праці, своїх приятелів, своєї пивної, своєї сім'ї, без часу розпрацювати свої ідеї... Тут у вашій келії ви існуєте і можете передумати поновно проблеми", цитує пресове агенство за твором М. Осадчого.

СОВЄТСЬКА ПРОКУРАТУРА ВДРУГЕ ВИКЛИКАЛА А. СОЛЖЕНІЦИНА

Москва. — Боротьба між всесильним КҐБ, совєтською політичною поліцією і А. Солженіциним, письменником - лавреатом, який поважився кинути виклик совєтській системі, увійшла в нову стадію. Московський прокуратор намагається приневолити А. Солженіцина нібито добровільно прибути для переслухання до бюра прокуратури. З цією метою Солженіцину вже переслано два формальні виклики, але він їх цілком зігнорував. Одержавши другий виклик з прокуратури, А. Солженіцин заявив, що ці, які того роду виклики надсилають, повинні „навчитися самі респектувати закони".

„В умовах непереможної загальної беззаконности, яка панує у нашій країні упродовж багатьох років і в обличчі восьмирічної кампанії наклепів і переслідувань мене особисто, я відмовляюся, — заявив А. Солженіцин, — службовцеві, який доручив виклик, визнати легальність ваших викликів і не з'являтися на допит у якійсь державній інституції... аки визнати від громадян повинуватися законам, навчіться самі респектувати закони. Звільніть невинних з ув'язнення. Покарайте тих, які винні за масове винищення людей і фальшивих обвинувачів. Покарайте адміністраторів і спеціяльні частини, які довершували злочину народовбивства, засланою цілі народи.

Відберіть нині від місцевих районових сатрапів необмежену владу над громадянами і право маніпулювати судами і психіятрами. Задовольніть мільйони легальних, але захованих, скарг".

Совєтські чинники не уточнюють причини виклику, але загально панує переконання, що йдеться тут про опублікований останньо твір „Архіпелаг ГУЛаг". У зв'язку з відмовою А. Солженіцина з'явитися в прокуратурі добровільно, для совєтських чинників не остається нічого інакшого, тільки його або або арештувати або „замовчати" цілу справу.

УРЯД ЗСА З'ЯСОВУЄ ПЛЯН БОРОТЬБИ З ЕНЕРГЕТИЧНОЮ КРИЗОЮ

Вашінгтон. — Конференція міністрів закордонних справ тринадцяти індустріяльних держав, скликана на 11 лютого за ініціятивою Уряду ЗСА для узгіднення політики всіх цих держав в обличчі світової енергетичної кризи, виявила чималі розбіжності в поглядах і тенденції окремих урядів шукати розв'язки на власну руку. Найбільшим і найголоснішим речником „національної незалежности" під цим оглядом виявилася Франція, міністер закордонних справ якої намагався недопустити до будь-яких узгіднень, вимагаючи, щоб конференція обмежилася тільки до „обміну поглядами" на справу енергетичної кризи. Подібне становище зайняла також Великобританія. Б у л о ясним, що речники окремих західньоевропейських урядів хотіли якнайвиразніше продемонструвати свою „незалежність" від американської політики, щоб в цей спосіб не наразити собі арабських держав — нафтових продуцентів, з яких європейські держави вже вспіли попідписувати довготерміневі договори про доставу нафти на дуже вигідних для арабів, а невигідних для себе умовах, зокрема щодо ціни.

Позицію Уряду ЗСА накреслив при відкритті конференції державний секретар Генрі Кіссінджер, даючи під розгляд присутніх учасників т. зв. „проєкт взаємозалежности", з одночасним запевненням повної співпраці з боку ЗСА у починах, які мали б розв'язати питання енергетичної кризи. Згідно з заявою Кіссінджера, „З'єдинені Стейти скликали цю конференцію для однієї засадничої цілі: почати негайно дію, щоб розв'язати енергетичну проблему на базі співпраці з усіми державами. Неуспіх у цьому напрямку грозитиме світові шкідливим циклом суперництва, автаркії, ривалізації і депресії того типу, яка допровадила до заломання світової системи у тридцятих роках. На щастя, проблему ще можна взяти під контролю у висліді взаємного зусилля..." У своїй промові Генрі Кіссінджер з'ясував досить докладно шляхи, якими повинні йти західні держави, щоб забезпечити себе потрібним пальним на майбутні роки. Ні один уряд не спроможний розв'язати цієї проблеми самостійно, а тільки це можна досягнути спільним зусиллям. Для цього уряд ЗСА зобов'язується дати всяку потрібну фінансову і технологічну допомогу, включно з прямою допомогою у випадку потреби, скремим країнам у пальному. Розв'язка енергетичної к р и з и має включати також і ці країни, які сьогодні є найбільшими продуцентами нафти і природного газу. Позиції ЗСА, з'ясовані в промові Кіссінджера, додатково підтвердив у своєму виступі на бенкеті в честь учасників конференції президент Ніксон. Своєрідним доповненням американської програми в насвітленні секретаря Кіссінджера та президента Ніксона був виступ Вілліяма Саймона, шефа для справ пального в ЗСА, який докладніше насвітлив американський плян досягнення „енергетичної самовистачальн о с т и" упродовж найближчої декади. Згідно з заявою Саймона,

(Закінчення на стор. 5-ій)

В Бавнд Бруку відбудеться День УНС

Нюарк, Н. Дж. — На нараді чотирьох Окружних Комітетів Відділів Українського Народного Союзу північної частини стейту Ню Джерзі в грудні 1973 року намічено плян Дня Українського Народного Союзу, що відбудеться, як кожного року, в Українському Селі в Бавнд Бруку, 25 серпня ц. р. На нараді, якою проводив Іван Хомко з округи Пассейк, обрано діловий комітет, до якого увійшли: Іван Хомко, Пассейк—голова Омелян Граб з Перт Амбою і др. Леонард Луценко з Нюарку як секретарі, Юліян Баранюк — касир, Мирон Сірий з Гадсон — імпрезовий референт, Йосип Воробець з Нюарку — пресовий референт. Крім того, члени комітету обрано: Мирослава Демчука, Михайла Отрока, Івана Блиху та Михайла Шкодина.

Нові члени Спілки Письменників України

Київ. — В „Літературній Україні" з 25 січня 1974 р. подано прізвища новоприйнятих членів Спілки Письменників України (СПУ). В біо - бібліографічних нотатках попередніх повідомлень було завжди додано, якою мовою письменник пише. В останньому — цю інформацію вилищено. Подекуди тільки подано, в яких видавництвах автор друкувався, без точніших бібліографічних даних, або подано їх у не зовсім ясній формі. Одиноким критерій для мовного опреділювання письменника э заголовки книжок. На основі попередніх звідомлень української преси поза Україною виходило, що число російськомовних нових членів Спілки збільшувалося й доходило до 50 відсотків, що затривожило українську опінію. Можливо й тому Спілка впровадила нову інформативну політику. З найновішого повідомлення „Л У" виходить, що на 11 нових членів — двох є російсько - мовних, трьох двомовних, а решта україно - мовні. В переважаючій більшості літературний доробок нових членів — незначний. Треба в якійсь спосіб заповнити місця усунених із Спілки Б. Антоненка - Давидовича, Г. Кочура, М. Лукаша й ін.

НТШ ВШАНОВУЄ 400-РІЧЧЯ ПОЯВИ „АПОСТОЛА" І „БУКВАРЯ" ІВАНА ФЕДОРОВИЧА

Ню Йорк. — Бібліологічна Комісія НТШ вшановує 400-річчя появи „Апостола" і „Букваря" в друкарні Івана Федоровича у Львові, влаштовуючи в суботу, 16 лютого 1974 р. в годині 4:30 по пол., в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію. Голова Бібліологічної Комісії проф. д-р В. Лев відкриє Конференцію і виголосить доповідь на тему „Іван Федорович — львівський друкар". З черги д-р О. Соколишин виголосить доповідь на тему „'Апостол' і 'Буквар' — видані Іваном Федоровичем у Львові". Вхід вільний.

ЄВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поворот до сталінізму

Виголошена на загальнопартійних зборах комуністів Київського відділення Спілки Письменників України доповідь сьогоднішнього режимного комісара для справ літератури, мистецтва й культури Валентина Маланчука, надрукована потім у вигляді статті п. н. „Ідейні джерела літератури" в журналі „Вітчизна" ч. 12, за грудень 1973 року, є ще одним документом, показовим для наявних усе частіше тенденцій повертання до настанов і методів сталінізму в Совєтському Союзі і в поневоленій Москвою Україні.

У своїй статті В. Маланчук, вславлений уже як пропагатор „злиття націй" з „великим російським народом" і як русифікатор усіх ділянок культури в УССР, розгромив не тільки літераторів — прозаїків, поетів, драматургів, але й також учених - дослідників та діячів у галузі музейництва й охорони пам'яток культури й історії. Письменникам дісталося не так, за „примітивізм, психологічну спрощеність, мистецьку недосконалість" їхніх творів, як за їхні намагання увиразнювати національне в літературі, збагачувати українську мову архаїзмами, тобто „застарілими словами і діялектизмами, цілком надуманими зворотами". Літературних критиків, в тому числі найвидатніших і найбільше талановитих, розгромив В. Маланчук за „відсутність . . . вимогливої партійно - принципової, конкретно-історичної оцінки" і за „серйозні промахи і помилкові тенденції". Літературознавців й істориків літератури ударив за „політичну й ідеологічну аморфність, методологічну безпорадність" в оцінці окремих періодів і постатей літератури. Окрему увагу присвятив цей московський лакиза справі охорони пам'яток культури й історії, попереджаючи активних у цій ділянці діячів, щоб вони не ідеалізували „патріярхальщини, давнини", щоб „не зідхали про втрату якогось „національного духу" і т. д. В дальшому В. Маланчук засудив видані останніми роками в УССР праці і твори про деяких діячів українського минулого, між ними передусім про викреслених з історії України за часів Сталіна М. Драгоманова, М. Костомарова, М. Скрипника і В. Блакитного - Еллана, натавровуючи спроби ідеалізації цих постатей і регабілітації їх в очах сучасного і майбутніх українських поколінь.

Закінчив свою погромницьку доповідь - статтю В. Маланчук, як і його сталінські попередники у нищенні української культури і літератури, заяложеним закликом до боротьби з „українським буржуазним націоналізмом" і „сіонізмом". Саме під такими ж закликами відбувався розгром української літератури в роки кривавої тиранії Сталіна, жертвами якого впали тисячі діячів культури не тільки в Україні, але і серед інших поневолених Москвою народів.

Професійна організація журналістів

В суботу 9 лютого в Ню Йорку відбулися річні збори Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА). Хоч збори ці мали мати, згідно з програмою, виключно організаційний характер, то все таки в ході самих зборів виринули справи і проблеми, які мають ширший засяг і заторкують по суті комплекс питань, що стосуються праці того типу професійної організації, якою є власне СУЖА. На зборах не було змоги всім цим питанням присвятити належної уваги, але це в ніякій мірі не применшує їхньої важливости.

На цьому місці нас у першій мірі цікавить питання справді ефективної ролі СУЖА як професійної організації, завданням якої повинно бути не тільки втримування товариських контактів між нашими журналістами, але також дбання про рівень нашої преси, про перестерігання постанов Кодексу журналістичної етики, а водночас активне зацікавлення умовами праці українського журналіста. З другого боку, в нашій дійсності незвичайно важливою справою є застанова і заходи над поповненням рядів українських журналістів. Відхід від активної журналістичної і редакційної праці старших віком журналістів, що особливо стало помітним в останньому часі, брак відповідного поповнення, у висліді чого деякі газети знайшлися без належно кваліфікованих працівників пера, змінені вимоги і потреби нашого громадянства у зв'язку з далекойдучими демографічними змінами на відтинку усього нашого поселення на північноамериканському континенті, — все це вимагає уваги, аналізи і випрацювання конкретного пляну діяльности з врахуванням можливостей ближчого і дальшого майбутнього.

На жаль, ці всі питання знайшлися поза увагою зборів СУЖА, а що гірше, навіть досить випадкова дискусія на ці і споріднені теми, виявила не тільки брак належного зрозуміння для важливости цих проблем навіть серед журналістичного активу, але й самого знання справи. Мало того, окремі члени Спілки доклали чимало зусиль, щоб не допустити до спрямування праці Спілки по лінії нових потреб і вимог. Хочеться вірити, що все це не матиме неґативного впливу на дальший розвиток СУЖА і що нова управа таки візьме до уваги вимогу поставити працю Спілки на нові, справді реалістичні рейки. Тільки при цій передумові СУЖА зможе принаймні у якійсь мірі виконати свою ролю професійної організації.

ЗСА намагаються допровадити до сирійсько-ізраїльського погодження

Вашинґтон. — За посередництвом американського Державного Департаменту і особисто Генрі Кіссінджера продовжується обмін думками між Сирією та Ізраїлем про роз'єднання військ і перемир'я. Як досі, ніяких конкретних успіхів Генрі Кіссінджер не має. Багато надій з американського боку кладеться на заповіджену конференцію арабських держав у Тріполі 15 лютого. З цією конференцією пов'язуються також надії і на знесення нафтового ембарґо. На основі різних заяв арабських речників можна сказати, що вигляди на скасування ембарґо майже ніякі, бо передумовою для цього з арабського боку є погодження між Сирією й Ізраїлем на сирійських умовах. Сирія вимагає звільнення захопленої у жовтневій війні Ізраїлем сирійської території та зобов'язання, що Ізраїль в дальшому звільнить всю сирійську територію, захоплену ще у війні в 1967 році. Ґолда Меїр, ізраїльський прем'єр-міністер, у своєму виступі на зібранні ізраїльських поселенців в районі Голянських висот заявила, що за незначними змінами Голянські висоти на завжди останугься частиною ізраїльської держави. Покищо невідомо, який ефект на американські заходи матиме ця заява Ґолди Меїр.

Д-р Михайло Данилюк

МОВКНУТЬ ПОЧАЇВСЬКІ ДЗВОНИ

Як відомо, уже роками надходять достовірні вістки з України, що єдиний у своєму роді манастир, Почаївська Лавра на Волині, став об'єктом релігійної, культурної і національної нагінки збоку режиму. Для точної реалізації русифікаційної і антирелігійної політики, що вела б, зрештою, до повної ліквідації Лаври, у старовинний Почаїв надіслано з Москви добре школених кагебістів, які очолили районові органи правління, міліції, КГБ, комсомолу, відділу освіти і т. д., а останніми трьома роками також „спеців" у психіятричних заходах для „лікування" людей, які прибувають із різних кінців України на прощу в Почаїв.

Як згадано, трьома шляхами ведеться ліквідацію Почаївської Лаври — антирелігійним, антикультурним й антинаціональним. Можна б навести сотні прикладів, але щоб не бути голословним, варто б пригадати хочби такі факти: Почаїв став осередком, де найчастіше і найбільше поширюється антирелігійну літературу, де пияним комсомольцям вільно безкарно входити у Св. Успенську церкву в часі Богослужень, переривати хор, перекривлювати священиків у часі Літургії, робити бешкети. На шляхах міліція і КГБ перепинюють людей, що йдуть на прощу, завертають їх, о б ш у кують за „антирадянською" літературою, а виявляючи „недокладності" у п а ш портах, зрештовують прочан, завертають додому, а впертіших — відправляють у психіятричне заведення, яке збудовано таки зразу ж тут, у давніх будинках Лаври, де колись затримувались прочани на нічліг. Ні однієї культурної пам'ятки — старовинних книг, ікон, документів, літописів, аб'єктів малярства, різьбарства, золотарства і т. д., які були в архівах Лаври, не передано до українських музеїв або не віддано під реєстри Т-ва Охорони Пам'ятків Культури. Ці речі взагалі зникли, їх, імовірно, вивезено в Москву, Ленінґрад тощо. Друкарські роботи Лаври припинено, а те, що видається час-від-часу — це все російською мовою, навіть уже не зрусифікованою старо - слов'янською, як було за „батюшки - царя", а просто — російською. Український релігійний і культурний центр не може вживати своєї мови. Навіть проповіді священиків і ченців змушують виголошувати російською мовою.

Усе це — відоме до якоїсь міри, вряди - годи пише про це наша преса, іноді відзиваються на цю тему деякі наші громадські установи. Видається, що ми „виповняємо свій обов'язок" супроти батьківщини, робимо кількома принагідними замітками „протест" в обороні прав українського народу. Тільки й всього.

А тим часом у Почаєві йдуть своїм шляхом чергові події. Ще минулої осени були вістки, що у Почаєві тісніше „закручують гайки" над релігійним і культурним життям, хоч і не було повних даних, що саме діється. Тепер це стало відомим, оскільки міжнародні пресові аґенції довідалися у Москві про чергові переслідування Лаври. Із скупих, скорочених вісток можна відтворити таку картину.

Протягом 1972-73 років, згідно із загальною лінією переслідувань діячів культури і науки по цілій Україні, посилено натиск на Почаївську Лавру. Натиск був такий сильний, що почаївське чернецтво не мало сил ставити активніший спротив на місці, а Російська Православна Церква цілком Почаєвом не цікавилась, хочби із суто релігійної точки зору. Подібно, як наші дисиденти, чернецтво, опираючися на закони конституції СССР, написало зажалення до Москви, що місцева влада знущається над ченцями, прочанами і взагалі переслідує Лавру. Протест - зажалення підписав 25 вересня 1973 р. ігумен монастиря, секретар почаївського ч е р нецького чину і сім ченців. Протест адресований до В. Куроєдова, голови „Ради для релігійних культів" при Раді міністрів СССР у Москві. Копія цього протесту дісталася в руки також міжнародних пресових аґенцій в Москві.

У протесті говориться, що навкруги Лаври ведеться дика антирелігійна пропаґанда, а місцеві власті КГБ і райвиконкому заплянували обернути одну із будівель Лаври в... антирелігійний музей. Зразу ж під стінами будівлі, де розташовані келії ченців, побудовано розваговий клюб із музикою, танцями і пиятикою. Шум і гамір цього „клюбу" перешкоджає не лише Богослуженням, але й звичайним молитвам монахів. Щоб відстрашити чернецтво від Лаври, влада відібрала останки землі від манастиря, в основному манастирський город і сад, із яких ченці продукували для себе харчування. До речі згадати, що сад Почаївської Лаври — найвидатніший у південній Волині із зразками найкращих видів овочевих дерев, багатьох ботанічних унікатів, що їх плекало чернецтво протягом століть.

Психіятрична л ік а р ня зразу ж під мурами Лаври, де колись, як згадано, були гостинниці - готелі для прочан, і ця „лікарня" стала пострахом прочан. Там не лише „лікують", але КҐБ „промиває мозки" монахам, священикам, прочанам. Останніми роками ця „лікарня" посилила свою діяльність, даючи „опіку" насильно привезеним людям з

(Закінчення на стор. 6-ій.)

М. Сосновський

ОН І СТАТУС ГРОМАДЯНСЬКИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ

Комісія Прав Л ю д ини Об'єднаних Націй має за завдання, між іншим, постійно вивчати стан, який панує на відтинку пошанування основних прав людини в окремих країнах світу і на цій основі робити різні рекомендації Економічній і Соціяльній Раді ОН для ініціювання конкретних корективних заходів. Як показує практика, за час існування, Комісії, справа збирання і аналіза даних про ситуацію на відтинку основних прав людини у світі не така проста. Йдеться про те, що уряди держав - членів ОН вважають цю справу за „внутрішню справу" своїх країн, у яку ніякі посторонні чинники не повинні втручатися. Коли ж йдеться про Об'єднані Нації і їхні всякі Ради та Комісії, то всіх їх зобов'язує засада суверенности держав - членів ОН, у висліді чого Генеральна Асамблея ОН і всі її Ради та Комісії можуть насправді займатися ефективно тільки цими справами і проблемами, на які добровільно погоджуються окремі держави, чи принаймні більшість членів ОН.

Щоб могти з успіхом виконувати свої функції, Комісія Прав Людини, на доручення Економічної і Соціяльної Ради, покликала ще в 1965 р. Ад-гок Комітет для Періодичних З в і домлень. Завданням цього Ад-гок Комітету є вивчати і давати оцінку звідомленням та іншим інформаціям щодо прав людини і їх статусу в окремих країнах, а також пропонувати відповідні резолюції для Комісії Прав Людини, у яких знаходили б віддзеркалення „тенденції, характеристичні моменти і проблеми особливої ваги і спільного інтересу", які випливають з вивчення ситуації.

В цьому році цей Ад-гок Комітет відбув своє засідання упродовж тижня від 28 січня до 2 лютого і розглянув офіційні звідомлення урядів 12 держав про стан громадянських і політичних прав, що ними користується населення цех держав. Звідомлення охоплюють період від липня 1968 року до червня 1971 року. Досі тільки 50 держав на всіх 136 держав-членів ОН передали того роду звідомлення до Комітету. Цим разом серед держав, які такі звідомлення передали, є також уряд СССР. Звідомлення совєтського уряду датоване 24 жовтня 1973 року і включає „інформації про здійснення громадських і політичних прав в СССР" за час від 1968 до 1071 років.

Аналіза звідомлень окремих урядів про стан цих прав у їхніх країнах виявляє тенденцію практично всіх урядів обмежуватися до цитування стосовних конституційних і леґіслятивних документів з повним поминанням конкретних фактів, які засвідчували б про дійсний стан на відтинку примінювання і пошанування основних прав людини в цій чи іншій країні. Клясичним прикладом такої настанови є згадуване вже звідомлення совєтського уряду. Порядком ілюстрації ми дещо докладніше над ним зупинемося, тимбільше, що йдеться тут про звідомлення, яке стосується всіх совєтських республік і їхнього, а не тільки носоюзного законодавства.

Звідомлення совєтського уряду включає тільки тексти, або вийнятки з семи леґіслятивних актів, що їх схвалила Верховна Рада СССР. Такі акти цитується у звідомленні:

1) Леґіслятивний акт про шлюби і сім'ю з 27 червня 1968 р.;

2) Леґіслятивний акт про земельну власність і право на землекористування з 13 грудня 1968 р.;

3) Договір між СССР та Німецькою Демократичною Республікою про врегулювання громадянства осіб, які мають т. зв. подвійне громадянство з 14 лютого 1970 р.;

4) Декрет („Указ") Президії Верховної ради СССР про процедуру щодо зміни прізвища з 26 листопада 1971 р;

5) Статут органів „народної контролі" в СССР, схвалений Центральним комітетом КПСС і Радою міністрів СССР 19 грудня 1968 р.;

6) Текст постанови ч. 801 Ради міністрів СССР, реґулюючої видання в'їздних і виїздних віз для совєтських громадян з 22 вересня 1970 р.;

7) Декрет („Указ") ч. 4 пленуму Верховного суду СССР про „судові присуди" з 30 червня 1969 р.

Це все, що подано у звідомленні совєтського уряду на тему практичного здійснювання в країні цивільних і політичних прав, пошанування цих прав тощо. Не треба, як бачимо, багато писати про незадовільність того роду звідомлення, яке фактично нічого нового не подає, а є тільки „технічним засобом", використаним совєтським урядом для того, щоб мати право при нагоді заявити, що СССР виконав свій обов'язок звітування перед відповідною комісією Об'єднаних Націй.

Не приходиться дивуватися тому, що Ад-гок Комітет, одержавши того роду звідомлення щодо цивільних і політичних прав в окремих країнах, мусів підтвердити поновно свою резолюцію з попередньої сесії з лютого 1973 р., схваленої Комісією Прав Людини в квітні 1973 р., в якій висловлюється, з одного боку, незадоволення незначним числом одержаних звідомлень від держав-членів ОН, а з другого — змістом одержаних звідомлень, „обмежених до конституційних і леґіслятивних аспектів".

У проєкті резолюції, яка буде предметом розгляду Комісії Прав Людини в найближчих тижнях, Ад-гок Комітет висловив затривоження цем фактом, що, не зважаючи на такі й інші досягнення на відтинку громадянських і політичних прав в окремих країнах, є факти порушування цих прав, зокрема у формі запроваджування цензури, обмежуван-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО СТАТТІ „ГАННА КОЛЕСНИК МЕЦЦО-СОПРАНО"

Д-р А. Рудницький у надрукованій у „Свободі" з 5-го лютого статті „Ганна Колесник меццо - сопрано", називає музично „бездискусійно безвартісними" деякі пісні із репертуару п-ні Колесник, як напр. „Рушничок", „Два кольори", „Виростеш ти, Сину" і т. д. Ці пісні за його словами є „повні патосу, слізливости, сентиментальности, а то й патріотичних почувань — одним словом душо-щипательні. Це характеристична риса дешевенької музики взагалі"... Дальше, д-р Рудницький ніби оправдує Ганну Колесник, що вона відспівала ці пісні тому, що не привезла зі собою нот до інших на вище поставленому рівні пісень і т. п. Вкінці, автор статті признає все таки, що ці власне „бездискусійно безвартісні" пісні, „в публіки мали найбільший успіх"...

Коли заглянемо в минуле в історію малярства, архітектури, театрального мистецтва та музики, то „бездискусійно" мусимо прийти до висновку, що мистецтво є в першій мірі для народу. Твердження, що музична творчість тільки для музикологів, а інші ділянки мистецтва тільки для мистців, бо вони єдині є компетентними ці речі оцінювати, а „плебс" їх не розуміє, є неправильним.

У випадку концерту Ганни Колесник надзвичайно приємно запримітити, що такої високої кляси співачка віддала у своєму репертуарі належне почесне місце і цим „сентиментальним" пісням, а не послуговувалась виключно холодно - музичним,назвім це також математичним виконуванням акордів та самим пописом голосу без таких цінних співскладників мистецтва як душа та сентимент до усього, що нам так близьке та рідне. Віримо також, що співачка включила ці пісні не тому, що „не мала інших нот", але тому, що вона знала, що цими піснями найкраще передасть нам дух нашої поневоленої, але нескореної Батьківщини. І тут власне публіка це сердечно сприйняла і належно горячими оплесками винагородила. Якість свого гарного голосу та рівень техніки співу співачка вміло виказала також у піснях інших т. зв. серйозної музики і ця якраз комбінація репертуару виявилась надзвичайно мудро обдуманою, тим більше, що її концерт був для нас, людей цієї самої нації, з якої і вона походить, а не перед якимсь жюрі Метрополітальної Опери. Тому твердження д-ра Рудницького про ці пісні як про „бездискусійно безвартісні", є незгідні з загальною опінією.

Насувається також питання, чому д-р Рудницький у своїй статті закидає акомпаньяторові Володимирові Ратушному, що він акомпаньював „у тіні, а не як рівнорядний партнер".

Акомпаньятор завсіди повинен бути до певної міри „у тіні", а не грати рівнорядну ролю зі солістом, бо тоді стає композиційний хаос. Так вже є прийнятим в усіх ділянках мистецтва (в образотворчому мистецтві, архітектурі, скульптурі і так мусить також бути у музиці), що у кожному мистецькому творі повинна бути фокальна точка, яка до певної міри домінує над цілим твором и у першій мірі притягає людське око. Так само у музиці. Солістка є цією фокальною точкою і вона повинна домінувати і в першій мірі вплинути на слухача. Акомпаньятор є так би мовити її тлом. Так і було з акомпаньяментом Володимиром Ратушного, який був тлом співачки і цим власне доказав свій професійний рівень.

Любомир Калинць

Заблестіли сльози в очах Ганни Колесник, коли вона обдарувала сильними та з глибини душі зворушливими піснями, своїм надзвичайним талантом та милим жіночим чаром, ірвінгтонсько - нюаркських слухачів дня 3-го лютого ц. р. Хотілося слухати й слухати ще довше, бо це був концерт небувалий.

Тут дозволю собі не погодитися з певною критикою, яка появилася в „Свободі" пару днів після виступу. Мовляв, така поважна співачка - артистка відспівала три останні „безвартісні пісні".

Можливо, що для людей-одиниць, вони „безвартісні", але для українського слухача, любителя рідної пісні — вони були прагненням.

Думаю, що порівнювати пісню „Виростеш ти, сину" з високопатріотичними словами Симоненка чи будь-яку іншу нашу пісню, до „дешевенької" музики з „Low Story", це невідповідний вчинок.

Своїм концертом Ганна Колесник доказала, що в неї не тільки великий талант, який зможе прекрасно репрезентувати нас в цілім світі, але й глибоке розуміння для всіх любителів рідної пісні.

Бажаємо нашій прімадонні великих особистих досягнень та принесення слави нашому поневоленому народові.

Л. Б-о

Ірвінгтон, 1974 р.

І. Світ

ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В РАДІО

(2)

За портрет цариці Катерини II Д. Левицький не одержав заплати і був примушений писати в цій справі багати листів. Життя його було трагічне в останні роки й він почав шукати духового відпочинку в релігії, приєднався до масонського ордену, щоб бути корисним людям. Залишив Д. Левицький багато досконалих праць, які говорять про його талант та правдиві почуття. Помер 1822 року, мавши 87 літ, повний мрій про поворот до рідної землі, але молоді роки в Україні були для нього постійною мрією, як для багатьох інших, які любили свою країну та її свободу.

Наступна лекція була присвячена мистцеві, українцеві — Антонові Лосенкові, який народився в Глухові 1737 р., але на сьомому році його батько помер і х л о пця повезли до П е т е рбурґу співати в хорі. На 16 році життя він втратив свій голос й тоді його післали вчитися малярства. Пізніше вступив до Академії мистецтв й 1760 року виїхав до Франції і потім до Риму для удосконалення своєї освіти і здібностей. Після повороту до Росії став професором в Академії мистецтв і згодом її директором. В роках 1772-73 йому довелося вести боротьбу за свої ідеї. „Він був буквально знищений московським шовінізмом, який не хотів бачити гуманізму в його працях та в навчанні. Після посилення урядової контролі в усіх ділянках культури, Лосенко мусів припинити майже цілком малювання й помер 1773 році.

„Вихований в Европі, він мав великий вплив на українське мистецтво через своїх учнів. Його життя показує, що може людина зробити, коли вона віддана всеціло мистецтву. Вона може вчитися і вчити інших, для розвитку митецтва й гуманізму".

Чергова лекція була присвячена Володимирові Боровиковському. Ця лекція виняткова своїм змістом з тактовно підкресленим релігійним забарвленням не тільки творчости мистця, але також його приватного щоденного життя. Він походив з родини відданої мистецтву. Його батько, дядько та чотири брати — усі були мистцями. Справжнім прізвищем його було Володимир Боровик й був він народжений в Миргороді 1757 р.

Приїхав В. Боровиковський до Петербурґу на запрошення цариці Катерини в 1784 році. Дехто з його біографів писав, що він приїхав учитися, але це не відповідає дійсності. Прибувши до Петербурґу, він заснував свою власну студію, малюючи портрети та працюючи над релігійними образами. Його портрети користувалися широкою славою. В них мистець намагався показати не тільки зовнішню подібність, але й характер портретованої особи.

В релігійних працях він слідував українському звичаю: спочатку ішов до церкви, а після того просив когось читати йому життя святих або Євангелію й коли потрібна ідея була готова, просив припинити читання, брав дошку й накидував нарис композиції. Він старався вкласти у малювання свою душу. Твори його були не тільки оформленням ідеї, але й виявленням щирого почування, сповнені релігійної поезії. Боровиковський сам говорив: це є світ світла, щастя, миру та благословення". У його релігійних малюваннях не було страждань. Він говорив: тільки звичайні люди страждають. Божество є вічне, незмінне і його ім'я — правда". Він малював правду в його власному розумінню, що було на дуже високому рівні.

Не дивлячися на те, що Боровиковський жив довго в Росії, він ніколи не міг стати її людиною, вона була чужа йому. Він був знайомий з російською елітою, малював їх портрети так само як й інших чужинців, але завжди тримався від них осторонь. Життя. Боровиковського було повністю виповнене мистецтвом. Він ніколи не одружився. Працював наполегливо й беззупинно і залишив багато своїх творів.

Працю над портретами розглядав Боровиковський, як засіб для прожитку. Дійсним виявленням його душі, думок і почувань були його релігійні образи і портрети близьких йому осіб, рідних і друзів.

„В його релігійних працях було багато винняткового гострого символізму. Вдумливий глядач міг читати в його малюваннях повну історію основану на символіці, але завжди була в них певна м'якість і сум. Тут не було втечі від життя, або односторонньої мелянхолії — тільки глибоке відчуття власної недосконалости й змагання до іншого блискучого світу", — писав його біограф Горленко.

Боровиковський ніколи не зазнавав злиднів. Жив у добробуті, але завжди мріяв повернутися на Україну, хоч ніколи не мав нагоди для того. Кожної суботи біля його мешкання збиралися вбогі й він роздавав їм допомогу. Він глибоко вірив у Бога й у те, що все, що він дістає походить від Бога й тому треба ділитися з іншими. Перед своєю смертю 1825 р. розділив серед бідних половину того, що дістав за останній портрет, тим підкреслив, що він жив і дотримувався принципів.

Окрема лекція Ю. Мошинського була присвячена українському скульпторові Іванові Мартосові, який досяг своєї популярности та признання ще за життя.

Народжений в Україні 1754 р. в родині із провідної козацької верстви. Українські козаки на протязі століть розвинулися в культурну й вибрану суспільну клясу. Вони добре розуміли справи війни, але також любили красу мистецтва-малярства, танців, пісні, музики та архітектури.

Мартос вийшов з такої родини й десятилітнім хлопцем був посланий до мистецької школи, і мавши 19 років, виїхав до Італії, де присвятив себе скульптурі. Шість літ життя в Італії дали йому можливість навчатися в добрих вчителів та пізнати мистецтво античної

(Закінчення на стор. 6-ій.)

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

СУБОТА 16-ГО ЛЮТОГО 1974
Ню Йорк, „Ню Йорк Гілтон" — готель

Коли в суботу 16-го лютого ц. р. відбудуться Вечерниці „Червоної Калини", то це буде вже 23-тя — з черги така щорічна імпреза. Це вже найкращий доказ, що Вечерниці, що їх вже у 20-их і 30-их роках нашого сторіччя переводила у Львові заснована колишніми нашими військовиками Видавнича Кооператива „Червона Калина", також тут, в Америці ввійшли вже в традицію. Відновлене в Ню Йорку Видавництво „Червона Калина" вважало за свій обов'язок уладжувати щороку велику карнавалову забаву, щоб притягати молодь, щоб давати нагоду нашій молоді перевести культурно й весело час до пізньої ночі в люксусовій атмосфері одного з найбільших готелів Ню Йорку. Це наші Вечерниці „Червоної Калини" перші завели звичай Дебютанток: коли молоді панночки неначе входять у товариське життя, взявши участь у великій карнаваловій забаві. Цим разом пані Іванна Ганкевич була організаторкою і буде опікункою 16-ти Дебютанток, — сотник Иоахім Вишневецький представить їх, а інженер Петро Крамаренко, як аранжер, своєю активною участю заманіфестує, що спів-організатором Вечерниць „Червоної Калини" є також Курінь „Червоної Калини" з Пластової Станиці у Ню Йорку. Коротке слово до Дебютанток і їх „кавалерів" виголосить від Ділового Комітету Вечерниць „Червоної Калини" ред. Іван Кедрин-Рудницький. Гратиме оркестра „Амор" під дир. Миколи Романенка, із солістом Франком Матюком.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"
Є КАРНАВАЛОВОЮ ЗАБАВОЮ ПЕРЕДУСІМ МОЛОДІ!
ХАЙ ЦЬОГО РОКУ ЗНОВУ ЗАЛЯ ЗАПОВНИТЬСЯ
ЮНАКАМИ І ПАННОЧКАМИ! І ПРИЙДУТЬ ТЕЖ
СТАРШІ, БО ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"
Є РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНОЮ ІМПРЕЗОЮ!

ДЕБЮТАНТКИ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" 1973

ІВАННА ГАНКЕВИЧ

ИОАХІМ ВИШНЕВЕЦЬКИЙ

ПЕТРО КРАМАРЕНКО

ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

ДЕБЮТАНТКИ 1974

Люба Андрусишин
Flushing, N. Y.

Александра Роксоляна Білас
New Haven, Conn.

Христина Бринґак
Astoria, N. Y.

Христина Людмила Закаляк
Linden, N. J.

Марта Зелик
New York, N. Y.

Марта Іванчишин
Bronx, N. Y.

Людмила Канюга
New York, N. Y.

Любов Дарія Мостова
Irvington, N. J.

Зіня Паш
Kerhonkson, N. Y.

Марта Паш
Kerhonkson, N. Y.

Христя Салагинська
New York, N. Y.

Ненсі Ен Самбой
Jackson Heights, N. Y.

Ксеня Хухра
Rutherford, N. J.

Калина Цибик
New York, N. Y.

Ірина Чорна
Jamaica, N. Y.

Ольга Шеметило
Flushing, N. Y.

Про скульптора Михайла Паращука

В неділю 23 грудня, публічну сесію УВАН присвячено пам'яті одного з найбільш видатних скульпторів України Михайла Паращука, в 10-ту річницю його смерти в Болгарії.

Доповідь, документовану багатими писемними матеріялами й фотографіями, виголосив д-р М. Марунчак, перший віце-президент Академії, який спеціяльно виїздив до Болгарії, щоб дослідити життя і діяльність Паращука, який провів в Болгарії поверх 40 років життя. М. Паращук народився в с. Варвариниці, Теребовлянської округи. Вчився мистецтва у Львові, Кракові, Відні, Мюнхені й Парижі. З ранніх літ мав велике замилування до скульптури і такий же великий дар. Приймав участь в обробці пам'ятника Міцкевичеві у Львові, в проєктуванні пам'ятника Т. Шевченкові в Києві, був творцем пам'ятника на могилах українських полонених в Першій світовій війні в Австрії, залишив поважне число своїх скульптурних творів у Відні, Парижі й інших місцевостях Европи. Головно ж залишив по собі велике баґацтво на полі скульптури й архітектури в Болгарії. В столиці її — Софії мав свою мистецьку студію, на яку взорувалися болгарські мистці і яка була центром зацікавлення й відвідувань мистців з інших країв Европи. Важливіші публічні будови столиці Софії носять сліди його таланту, як в структурі так і в скульптурних викінченнях. Монументи та барельєфи видатних людей Болгарії: поетів, громадських і політичних діячів належать творчості Паращука. Уряд Болгарії недаром дав йому найвищий ордер краю — ордер Кирила й Методія. Не забував ніколи Паращук про Україну. Він належав до провідників українсько-болгарських організацій, продовжував працю М. Драгоманова та Юрія Веселіна, українських провідників Болгарії. Як мистець, він опрацював низку скульптур українських поетів і мистців. В самій Софії він остаточно віднайшов забуту могилу Драгоманова, збудувавши на ній монумент з його барельєфом; рядом з ним приготовив в останніх роках також могилу для себе.

З вибухом Другої світової війни почалася трагедія в житті Паращука. Спочатку німецькі окупанти зарахували його до комуністичних шпигунів, потім прийшли московські завойовники й зарахували його до українських націоналістів. Під їхнім тиском болгарська комуністична влада, не зважаючи на захист його болгарськими провідними мистцями, позбавила його пенсії, сконфіскувала його ательє і все добро, та викреслила з Союзу мистців і тим позбавила його засобів до життя. Його дружина, Цвітана, концертовий скрипаль, примушена була до тяжкої фізичної праці, в якій її пальці позбулися здібности грати на скрипці. В таких тяжких обставинах він і помер. Вдова його, сама болгарського походження, боронила його, як найбільша українська патріотка. Шукала допомоги у Київського українського уряду. Даремно. Тепер вона навчається, щоб викінчити пам'ятник Паращука на його могилі рядом з пам'ятником і могилою Драгоманова.

Після доповіді забирали слово: д-р М. Мандрика, що перебував в Болгарії з Паращуком в роках 1922-25, мистець, Л. Молодожанин, проф. І. Тарнавецька, пані І. Зельська, С. Мухин і інші. Створюється комітет з 3 мистців, щоб допомогти в справі пам'ятника нашому видатному мистцеві.

Доповідь викликала глибокий і живий інтерес у присутніх.

Інфуван

Вишивані Вечерниці СУА в Ню Йорку

Стало вже традицією, що Союз Українок Америки щороку влаштовує Вишивані Вечерниці. Показалося, що це також важлива виховна ділянка, бо молодь вчиться вишивати, вчиться пізнавати стилі народного вишивкарського мистецтва, і щороку можна спостерігати, які різноманітні високомистецькі вишивки з різних районів України пристосовуються з великим смаком до модерних одягів. Хоч тепер існує вже багато фабричних вишивок, проте ручна вишивка своїм кольором, своїм укладом, своїм стилем може завжди конкурувати з фабричними і завжди перемогти.

Такий приємний і цікавий вечір переживали ми 9 жовтня 1973 р., коли наша молодь виводила хоровід у вишиваних сукнях, довгих і коротких, блюзках, костюмах, а навіть чоловічих краватках, сорочках, поясах тощо. Справді нелегке завдання мали пані з жюрі, маючи велике багаство, а треба було рішатися на вибір. Отож по другій нараді жюрі признало нагороди. За довгі сукні дістали нагороди Марія Серевко, Лариса Маґун, Юлія Федорович; за короткі сукні: Люба Касіян, Олена Кандюк, П. Прибильська; за блюзки: Оксана Куйбіда, Лідія Маґун, Софія Данилевич. За чоловічі сорочки: Юрій Федорів, П. Коханський (сорочка до смокінґу), Рікі Галльо (якому вишила жінка українка). За краватку і пояс; Юрій Кузьмович.

Королевою Вечерниць у загальному голосуванні вибрано Оксану Гаврилюк, що в Гантер коледжу студіює музику і плянує бути учителькою музики. Новообрана королева закінчила Український Музичний Інститут, де вчилась гри на фортепіяні у проф. Л. Горницького, і по його смерті в проф. Дарії Каранович. Належить також до Студії Мистецького

Оксана Гаврилюк

Слова Лідії Крушельницької, до Пласту (старша пластунка „Шостокрилі"), є абсольвенткою Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" брала участь в Українському Музичному Фестивалі в Торонті (січень 1973), де виграла перше місце в клясі фортепіяна. Всебічно талановита молода людина являється надійною одиницею в українському громадянстві.

До почту королеви вибрано дві дружки, а саме Ларису Маґун з Ню Йорку і Ірину Коду зі Стемфорду.

Ольга Соневицька
Пресова реф. Окружної Ради СУА в Ню Йорку

Пам'яті Константина Телішевського

17-го листопада м. р. ненадійно помер св. п. Кость Телішевський в місті Монтреалі Канада. Покійний народився 1-го червня 1902 в національно - свідомій селянській сім'ї, одній із небагатьох патріотичних родин, серед острова тодішньої „кацапщини - русофільства" в селі Бенківці, Рогатинського повіту в Західній Україні.

Виростав він між п'ятьма братами і двома сестрами. Найстарший з них Василь став священиком, а молодшому Зенонові перервала науку Перша світова війна. При цих двох братах і молодші брати і сестри засвоювали собі більше знання, національної освіти і патріотизму, а першим за чергою бут св. п. Кость. Вони і інші з ними під проводом св. п. Зенона відновили працю в читальні „Просвіти", драматичний гурток, принагідний хор і бібліотеку та ширили освіту і культуру в себе і по інших сусідніх селах повіту.

Адміністративна окупантська влада їх переслідувала й св. п. Зенон і Кость були змушені, як багато інших національно свідомих прапрацівників, колишніх борців за волю України, в 1928 р. виїхати у вільний світ. Приїхали до міста Монтреалю в Канаді і поселились в найстаршій дільниці наших поселенців на Пойнт Сейнт Чарль. Тут існувало від 1906 р. братсько - допомогове товариство „Самопоміч", яке в 1965 р. увійшло в організаційну систему УНСоюзу як 448-ий Відділ, перша українська парафія св. Михаїла в 1911 р., в часі історичної візитації українських поселенців в Канаді Слугою Божим Митрополитом Шептицьким, при вул Айбервил в дільниці Фронтеняк і засновано в 1913 р. Т-во „Просвіта" біля „Самопомочі". Новоприбулі патріоти застали тут в дії українське національне культ - освітнє, запомогове і церковно - релігійне життя і негайно включилися до всебічної праці. І тут хор, драматичний гурток, читальня, бібліотека, курси, проби і Рідна Школа для дітей і молоді, яку св. п. Зенон Телішевський, як учитель, режисер, аматор, викладач і з ним брат Кость і з сусіднього села Черча Осип Дячишин, союзовий піонер та десятки інших. Знайшли вони більше можливости, як на рідній, а не своїй землі в Україні.

Зчасом св. п. Кость одружується із одною з провідних молодих, тут народженою, панною Марією Мандзя, і спільно вони обоє віддають свої послуги нашій Церкві і народові.

З приїздом третьої іміґрації організаційні рямці праці й територіяльні границі значно поширюються. Родина телішевських з дочкою Олею і сином Зенком переселюються в нову дільницю Монтреалю Розмант, і тут вже від перших днів покійний Константин організує нову церковну громаду Успіння Божої Матері в 1950 р., а п'ять років пізніше громада приступає до будови найбільшої церкви, і він, Кость, є ініціятором і головою і всім тим, чим безмежно віддана людина може бути — провідником і слугою. Церква викінчена, розмальована, має велику площу без заборгування і тоді св. п. Кость переходить в стан відпочинку, а понад сімсотродинна громада наділяє його званням — почесного голови церковної громади в 1964 р. Таке вшанування ще більше зобов'язало його бути завжди до послуг громади. Бачимо його, як вітав „хлібом і сіллю" Верховного Архиєпископа Иосифа Кардинала Сліпого перед головними дверима нашої святині в 1968 р. і все і всюди він був зі своєю громадою. Не залишилась позаду і його дружина Марія, яка безперервно працює в Лізі українських жінок фінансісткою і там, де потрібно щось доброго зробити. Організація ЛУКЖ віддала тисячі долярів на будову і прикрасу церкви і на інші релігійно-національні цілі, як „Церква в потребі" і 1000 дол. на фонд ЕУ-2 та багато інші. Під фінансовим проводом п-і Марії ЛУКЖ зібрала коло 30 тис. дол. на дім для старших віком в Монтреалі. Дітей подружила: Олю М. з Ришардом Шевчиком, вона працює технічною медичною ляборанткою, а він дипломованим рахівником, „екаунтером". Син Зенко одружився з Мирославою Мазапою, дочкою відомого маляра і вчителя мистецтва Володимира Мазепи і Зінаїди Хреньовської. Мирося і Зеньо учителюють.

Жалобні похоронні обряди відслужили три священики: о. протоієрей Антін Цимбалістий, парох і декан; Ярослав Гайманович, помічник і о. Василь Бринявський. Відспівано три Панахиди в суботу, неділю і понеділок та Богослуження, Панахиду і Похорон у вівторок у приявності соток вірних парафіян, делеґацій, приятелів трьох ґенерацій і родини. В церкві прощали покійного о. Бринявський, пані Галина Кріса від Л У К Жінок парох Цимбалістий і голова церковної громади Я. Двожак, а під час жалобної тризни: о. Я. Гайманович, о. В. Галина Кріса від ЛУКЖ, Степанія Ракуш від Сестрицтва Молитви, Софія Барабаш від окр. ЛУКЖ і від себе й родини, п. А. Гукало, почесний голова Відділу КУК від організованої громади, п. Путила від співпрацівників та Д. Попадинець від УНСоюзу. Президії Ради за Патріярхат УКЦ і від родини. Знову Іван Телішевський, син найстаршого брата св. п. о. Василя, що приїхав із оселі „Ворохта" з дружиною, і прощав дорогого Стрийка від всієї великої родини Телішевських в діяспорі і в Україні.

Тризною провадив вірний друт покійного з рідних сторін, з сусіднього села Черча, громадський діяч Осип Дячишин. Переведена збірка на фонд побудови дому для старших віком громадян дала 1,225 дол.

XIV ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО

Чотирнадцятий Літературний Конкурс СФУЖО, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій і уфундований Марусею Бек, колрадною м. Детройту, що мав за тему „зустріч із небуденною людиною", закінчився постановою Літературного Жюрі на засіданні 24 листопада 1973 р. в Ню Йорку.

Члени Літ. Жюрі — Марія Барагура, Степан Крижанівський і Наталія Чапленко — розглянули твори 15 авторок і ствердили, що Конкурс осягнув свою мету. В більшості дописів „зустріч із небуденною людиною" вийшла живо й переконливо. Учасниці Конкурсу походять із різних частин України і є різного віку. Слід підкреслити теж, що на перші місця висунулись особи, що досі не пробували пера.

У висліді того на першому місці нагороджено допис „Тричі з І. П. Багряним", авторкою якого по відкритті коверти виявилась Марія Жижка з Кембріджу, Англія. Другу рівнорядну нагороду постановлено поділити. Першу з них отримав допис „Марія Павліна Юркевич", авторкою якого виявилась Ганна Черінь, Чикаго, а другу признано за допис „Берлін 1045", якого авторкою виявилась Катерина Починюк з Олдгему, Англія.

Окрім повищих нагород відзначено ще дописи:

Марія Харина, Філядельфія — „Серце, що проміньовало любов'ю",

Ніна Михалевич, Наягра Фолс, „1917 рік".

Лідія Таридська, Буенос Айрес — „Велика постать".

Жюрі ствердило, що на відзначення заслуговує також допис Підлітка (псевдо) „Вістка з Києва". Одначе тому, що авторка допису не відкрила свого псевдоніму, відзначення не можна було признати.

Жюрі стверджує, що XIV Літ. Конкурс пройшов успішно і заохочує учасниць до дальших виявів.

Марія Барагура, Степан Крижанівський Наталія Чапленко

Українська громада в Мус Джав відзначила День Української Незалежности

Мус Джав, Манітоба. — Заходами місцевого Відділу Комітету Українців Канади, тут, дбайливо підготовано і переведено Український Національний День для відзначення роковин відновлення української самостійної держави 22 січня 1918 року. В неділю 20 січня в залі Мус Джав Мистецького Музею була влаштована святкова академія, центральною точкою якої була промова судді Б. Л. Корчинського, який при цій нагоді ширше насвітлив місце, ролю і можливості українських поселенців в Канаді. Про мету святкування розповів у вступному слові голова Відділу КУК Павло Замулінський. З привітальним словом виступив мейор міста Г. Е. Тейлор, який напередодні 18 січня опублікував проклямацію про „Український День" у Мус Джав 22 січня. Український національний прапор повівав на будинку міського управління упродовж 22 січня. Після промови судді Корчинського була влаштована мистецька частина програми у виконанні членів мистецької групи Українського Культурного Центру „Просвіта".

Інформації про „Український День", академію і текст проклямації мейора міста опублікувала широко газета „Мус Джав Таймс-Геральд" з 21 січня. Ця сама газета поінформувала 4 січня своїх читачів про „Українські Різдвяні свята", друкуючи статтю Павла Замулінського.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ОДУМ в Міннеаполісі у 800-річчя Полтави

16-го грудня м. р. українська громада Твин Сіті під проводом Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) в авдиторії церкви св. Михаїла в Міннеаполісі вшанувала концертом музики та пісні 800-ліття міста Полтави. Цю річницю покищо відзначили такі Осередки ОДУМ-у, як: Чикаґо, Детройт і Торонто.

Відкрив імпрезу голова філії ОДУМ-у Віктор Вовк. Про існування міста Полтави та про життя й заслуги численних полтавців розказав нам голова організації ОДУМ, д-р А. Лисий.

Ідею відзначення 800-ліття Полтави та діла й заслуги полтавців треба привітати як добрий почин виховно-національного значення.

Програма концерту була була багата та вміло уложена. Мистецьким керівником її був інж. Володимир Вовк. Розвоєві мистецтва і популяризації гри на бандурі, він присвятив багато років, і зумів вщепити ту любов і запал серед нашої молоді.

Першою точкою програми був привітальний танець з хлібом-сіллю та вишиваними рушниками. Відтак була деклямація „Уклін Полтаві" М. Чернявського у виконанні п-і Хоролець. Далі виступив дівочий хор з низкою пісень в супроводі фортепіяну і акордеону Р. Міляні. П. Міляні, студент університету Міннесоти, українець з далекого Ірану, — радо прилучився до виконавців програми.

Шіснадцяти-членна група юних бандуристів філії ОДУМ-у виступила з в'язанкою народних пісень. Вони й самі заповідали свої точки, чим заслужили на рясні оплески. До зорганізування цього юного гурту бандуристів причинилися й численні батьки та провід ОДУМ-у, що його очолює В. Вовк.

У другій частині програми в піснях різного жанру як солісти на бандурі виступили: Галя Гайова, Галя, Тоня та Єля Вовк. Леґенда про маки за текстом В. Лисенка в обробці Галі Вовк, у виконанні Єлі й Галі Вовк зробила сильне враження. В піснях „Мої ясени" та „Ой чорна я си чорна" виступали, як тріо: Галя Вовк, Марія Міщенко. Капеля в складі десяти осіб виконала Метелицю, Горлицю та Український вальс. В цім складі виступили ще й сестри Ніна та Оля Татарко.

Виступ чоловічого хору в супроводі акордеону Р. Міляні прийняла авдиторія бурхливими оплесками. Полтавським „Рушничком" мішаний хор у супроводі бандур заслужив собі на признання. І вкінці своїм „ І в вас і в нас" муз. М. Леонтовича всі учасники склали подяку та побажали здоров'я авдиторії. Подяку виконавцям програми і батькам висловив д-р Лисий, а вдоволена громада мистецькому проводові ОДУМ-у.

Мистець-маляр Олекса Булавицький оформленням сцени, а Леонід Гуща запрошеннями та програмками заслуговують на слова подяки і признання.

Членкині та члени ОДУМ-у, які брали участь у виконанні поодиноких пісень, це: Галя та Єля Вовк, Галя Гайова, Оленка Амброзяк, Наталка Павлова, а з хлопців Федір Гайовий та Олексій Павлов.

Концерт був на високому рівні, виконаний силами молоді.

Василь Пакуляк
прес. референт. УККА

Концерт коляд клівлендського хору „Дніпро"

Парма, Огайо. — В неді-ю 30-го грудня м.р. відбувся тут в авдиторії вищої школи св. Иосафата концерт колядок у виконанні клівлендського хору „Дніпро" під проводом диригента Євгена Садовського.

Святочне слово про коляди виголосив д-р Тарас Антонович, включаючи не лише коротку історію виникнення коляд від їхніх початків у передхристиянській Україні, але й дальший їх розвій у ході віків, підкреслюючи знаменний на них вплив прийняття християнства в Україні та чітко з'ясовуючи їхню ідеологію та тематику, передусім питому їм українську своєрідність.

Програма концерту складалися з чотирьох частин, які лучила добрим рецитаціями різдвяних поезій мґр Дарія Якубович.

Хор виступав у народних строях та в жіночому, чоловічому й мішаному складах. Проспівав 20 коляд і щедрівок, між якими були такі щедрівки як „Не плач, Рахиле" Купчинського з баритоновим сольом, Юрія Полянського, „Щедрик" Леонтовича, „А в Єрусалимі" Концевича з баритоновим сольо Романа Касараби, „Ой, видить Бог" Стеценка та кращі композиції й обробки Стеценка, Гайворонського, Колесси, Кошиця, Людкевича, Нижанківського, Кашубинського і Бортнянського. Коляда „Що то за предиво" в обробці Євгена Садовського зі сольоспівами Олега Мороза та Романа Кассараби викликала своєю мелодійною ніжністю глибоке переживання серед зібраної публіки, яка нагородила диригента й виконавців рясними оплесками.

Концерт пройшов з добрим успіхом, залишаючи миле враження серед слухачів, а церкві св. Иосафата в Пармі чистий прибуток в сумі 750 дол., за що щиру подяку хорові, диригентові, солістам, доповідачеві та рецитаторці склав при кінці концерту на парох церкви, о. Ярослав Сірко.

О. Б. М-к

Був у Львові, бачив нужду

„Львів дуже гарне, відбудоване, чисте і озелене місто" — пише в листі до „Свободи" В. Карпяк з Клівленду в Огайо. Він народився у Львові і його враження тим сильніше. Він звиджував найбіль відомі йому місця, любувався новобудовами, відвідав школу до якої ходив в молодости, і може відїхав би з України з найкращими почуваннями, якби не нужда і пригнобленість людей. Вони приємні в розмові, охочі допомогти, послужити чимнебудь, але їхньої пригнобленостн, що віддзеркалюється в очах, руках, говоренні, не оминути. Він довго шукав за причиною їхнього пригноблення і встановив, що справжньою причиною того є в першу чергу матеріяльний недостаток — держава незабезпечує населення товарами першочергової потреби, як харчі, одяг і інше. Щоб купити пшеничну муку треба за неї заплатити потрійну ціну на чорному ринку, картоплі появляються тільки час від-часу (на Святвечір подавали вареники з каші), не говорячи про овочі, бо таких речей як помаранчі, банани, цитрини львовяни вже давно не бачили. Ніхто не відповідав на питання чому немає муки, коли Америка продала Совєтському Союзові таку велику кількість пшениці. Запитані мовчали, або відповідали „викрутасом". Населення просило допомоги. Багато з відомих йому українців підходили до нього і просили переказати українцям за морем усе, що бачив та просити допомоги. Треба посилати допомогу одягом. Був також в Польщі і там не запримітив такого страшного браку харчових продуктів. Насувається питання: чому в Польщі населення має подостатком харчів, а в Україні майже голодує? Здається Львів так близько від Кракова чи навіть Варшави, а така велика різниця в „достатках". Еміґрація повинна щось в тому напрямі зробити, щоб допомогти українцям на Батьківщині — закінчує свого листа В. Карпяк.

Австралія, Нова Зеляндія і Індонезія протестують проти американської бази

Вашингтон. — Тут наспіли повідомлення про те, що уряди Австралії, Нової Зеляндії та Індонезії негативно поставилися до пляну американського уряду зорганізувати на острові Дієґо Ґарсія на Індійському океані військову базу. Цю базу ЗСА плянують зорганізувати на основі договору з Великобританією. Згадані уряди вважають, що американська база в цьому районі не сприятиме справі миру. Проти цього пляну є також поважна опозиція на форумі Конгресу ЗСА.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО
ГАЙДАМАКИ
Ціна 50 центів
"SVOBODA"
81-83 Grand Street

Paid by Ukrainian National Association, Inc. and "Svoboda" Ukrainian Daily

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕГАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС", А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

ГРАДУАЦІЙНА ВИСТАВА

ІРМА ОСАДЦА

Олії і рисунки

YALE UNIVERSITY
School of Art and Architecture
NEW HAVEN, Conn.

Відкриття 12-го лютого 1974, 8:30 по пол.
Закриття 17-го лютого 1974, 5:30 по пол.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 15 лютого 1974 р.

Концерт

РАФАЇЛ ВЕНКЕ
скрипка

У програмі твори: Ветговена, Врамса, Венявського і Грудина.

При фортепіяні ТОМА ГРИНКІВ

Початок — год. 7:30 веч.

З нагоди відзначення сторіччя НТШ — зложили на руки ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ КЛІВЛЕНД-ПАРМА, Огайо, на ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД НТШ в ЗСА:

по 100.00 дол. — дир. Михайло Колодій, д-р Дмитро Фаріон, мгр. Костантин Вачинський, д-р Андрій Жгута, Ярослав Дзядуга;
по 50.00 дол. — Союз Українок — Відд. 12, д-р Юрій Бобків;
30.00 дол. — п-ство Василь і Марія Мудрак;
по 25.00 дол. — Орг. Пласт — Клівленд, інж. Роман Грабець, о. Іван Оришкевич, о. Ярослав Сірко, д-р Мирослав Мичковський, Товариство Українських Інженерів — Відділ Клівленд, ред. Осип Новицький, д-р Олександра Школьник, д-р Мира Сагайдак, інж. Олег Мороз, Максим Задойний, інж. Роман Трешньовський, мгр. Степан Воляник;
по 20.00 дол. — п-ство Микола і Володимира Кавка, Лев Кусяка, дир. Микола Гірняк, інж. Іван Фур, мгр. Піхурко, Володимир Вілетський;
по 10.00 дол. — інж. Филип Трач, п-ство Василь і Зірка Стефанюк, п-ство Петро і О. Волощки, п-ство інж. Володимир і інж. Ірена Пік, п-ство мгр. Маріян і мгр. Ірена Гавур, Іван Стригун, п-ні Марія Палка, п-ні Ірена Кашубинська, мгр. В. Печенюк, Юрій Любінецький, п-ство Степан і З. Панчишин, Петро Футей, п-ні Ірена Місько, Євген. Бачинський;
5.00 дол. — ред. Костантин Мельник.

Ювілейний Комітет Клівленд-Парма переслав Центральному Ювілейному Комітетові в Ню Йорку суму нетто $1,390.99
що з попередньо пересланими в 1973 році 1,000.00
дає загальну суму $2,390.99

Інж. Григор Бобків, голова — Д-р Володимир Боднар, скарбник

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ НЮ ЙОРК

влаштовує лещетарську прогулянку до

GRINDELWALD — SWITZERLAND

від 23 до 31 березня 1974 року

Кошти: лети Ню Йорк/Цюріх/Ню Йорк + податок — $292.00; приміщення і інші обслуги — $223.00, включають переїзди автобусом Цюріх/Гріндельвальд/Цюріх. ■ Першоклясний готель, двоособові кімнати з приватними лазничками ■ Сніданки і вечері ■ Лещетарські витяги на 7 днів ■ Обслуга провідника.

Додатковий кошт: асекурація $3.75.
Приватна кімната додатково $24.00.

Зголошення за завдатком $100.00 від особи, приймається тільки до 22-го лютого 1974 року.

MR. OREST SLUPCHYNSKYJ
3 Haven Plaza ■ New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 466-3104 — 9:00 AM — 5:00 PM
(212) 677-8054 — 6:00 PM — 12:00 AM

За вимогами летунської лінії група мусить мати не менше як 15 учасників.

Міжнародний „Дім Зустрічі" у Мюнхені...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

укові заслуги В. Янева на тлі загального розвитку УВУ — змалював такий компетентний доповідач, як професор д-р Е. Копмідер, що відновив свою наукову діяльність після війни таки в УВУ, а згодом у Мюнхенському німецькому університеті. Він є сеньйором не тільки Університету Людвіґа - Максиміліяна, але й УВУ, що згодом — у своїй подяці — підкреслив проф. Янів.

Привіти склали: від Уряду у Баварії міністер праці й соціяльного ладу д-р Ф. Піркль, від Університету Людвіґа Максиміліяна проректор — проф. факультету євангелицької теології д-р Г. Бюркле, від міста Мюнхену й від теперішнього посадника — шкільний радник почесний професор нім. університету д-р А. Фінґерле, від мюнхенської дієцезії та від кардинала Депфнера о. монс. Яндль (голова Суспільної опіки), від УАПЦ — одночасно від Владики - Митрополита Мстислава й Владики Ореста о. митроф. протопресвітер Палладій Дубицький. Всі німецькі промовці вказали на велике значення УВУ для слов'янських студій й „ставлення мостів" між народами в дусі об'єднаної Европи, і на тому тлі змалювали особисті заслуги Ректора Янева. Дальша частина промовців виступила в другій частині свята — у клюбовім приміщенні.

Святочну доповідь читав декан Філософічного факультету УВУ — проф. д-р О. Кульчицький, що говорив н. т. „Ідеал людини у Сковороди на тлі проблематики нашого часу".

У своєму заключному слові-подяці вказав проф. В. Янів, стримуючися від особистих моментів, на основні завдання УВУ в теперішню пору, наголошуючи, що він свідомий, що відзначення його особи — це відзначення установи, яку він репрезентує і якій він бажає присвятити свої сили, щоб забезпечити її від усіх можливих загроз. Він зокрема подякував за те, що його день стався гарною нагодою до зустрічі різних національних груп та вказав на те, що УВУ стоїть завжди отвором для всіх, що їм дорогі права вільної людини, зокрема для братніх слов'янських народів.

Свято мало гарне мистецьке обрамування. Дружина Ювілята пані Софія, яка з причини своїх обов'язків секретаря Енциклопедії Українознавства (які вона сповняє безперебійно від 1948 р.) не змогла приїхати із Сарселю на Вечір, переслала букет 65 рож, що символізує 65 років життя, а одночасно єдности ідеалів та праці, із долученою цитатою із Г. Сковороди: Все минає, тільки не Бог і не любов". Як солісти виступили: сопрано — Світляна Дубровська - Микитчак та баритон И. Шрамек (словак) при супроводі Патріції Кю, а в клюбовій частині баритон Б. Шарко при акомпаніяменті на бандурі.

Після мистецької частини, гості перейшли до клюбових кімнат, де їх гощено перекускою, підготовленою Українським Інтернатом, а проф. Янів приймав ще особисті ґратуляції та подарунки, зокрема від чужинців, серед яких була також низка молодих німецьких науковців, зацікавлених у співдії із УВУ.

В клюбовім приміщенні привітав ще проф. Янева, як довголітнього діяча на полі світського апостольства, Апостольський Екзарх Владика Плятон Корниляк, а далі голова Німецько - Українського Товариства Бляве, голова ЦПУЕН та КОУГЦУ мгр А. Мельник, ректор УТГІ проф. д-р Ростислав Єндик та особисто барон Б. Ріхтгофен. Німецькі промовці запевняли, що докладуть всіх старань, щоб допомогти УВУ перемогти всі небезпеки. Деякі моменти із вечора були записані на ленту і сфільмовані для 2-ої Німецької телевізійної програми, Окремо сфільмовано деякі кадри із праці УВУ у домі, як теж новонабутий дім із його прегарним оточенням.

„Клюб Київ"
— влаштовує —
ВЕЧІР-ЗАБАВУ
П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1974 Р.
8:30 — ?
Українська Централя
Пассейк, Ню Джерзі
ОРКЕСТРА „МРІЯ"

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці і Ґалерія Християни Чорпіти з Філядельфії

ВИСТАВКА
300 МІНЬЯТЮРНИХ АКВАРЕЛЬ
мистця
МИХАЙЛА КАЧУРОВСЬКОГО

продовжена до неділі, 17-го лютого 1974 р., в Ґалерії Літературно-Мистецького Клюбу, 149 2-га Авеню в Ню Йорку, Н. И.

Виставка буде відкрита в будні — 6-8 веч., в суботу і неділю — 1-8 веч.

УПРАВА

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
БІБЛІОЛОГІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

для вшанування 400-річчя появи „АПОСТОЛА" і „БУКВАРЯ" в друкарні Івана Федоровича у Львові — відбудеться в суботу, 16 лютого 1974 року, в залі НТШ, 302 Вест 13 вул. в Ню Йорку, початок год. 4:30 по пол.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. Проф. д-р В. ЛЕВ: доповідь на тему „Іван Федорович — львівський друкар".
3. Д-р О. СОКОЛИШИН: доповідь на тему „ ,Апостол' і ,Буквар' — видані Іваном Федоровичем у Львові".

Вхід вільний — Гостям раді!

Управа Бібліологічної Комісії НТШ

УКРАЇНСЬКА БАПТИСТСЬКА ЦЕРКВА
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па., 961 North 7th Street
БОГОСЛУЖЕННЯ ЗВЕРШУЮТЬСЯ:
у НЕДІЛЮ — в 9:45 год. ранку
та в 3 год. по пол.
у СЕРЕДУ — в 7-ій годині вечора

Хто шукає дорогу спасіння та бажає прославляти Господа, сердечно запрошуємо. Пастор І. БЕРКУТА

УРЯД ЗСА З'ЯСОВУЄ ПЛЯН БОРОТЬБИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вже у 80-их роках ЗСА самі будуть експортувати пальне. Коли ж йдеться про індустріялізовані держави, то вони мають всі потрібні передумови, щоб забезпечити себе і усю плянету потрібними джерелами енергії. В. Саймон перестеріг також перед катастофальними наслідками політики сепаратних договорів з нафтовими продуцентами і зобов'язань платити неймовірно високу ціну за нафту, бо ні одна економіка західньої держави не буде спроможна на довшу мету зберегти себе в такій ситуації здоровою.

Неґативна реакція арабських держав

Як можна було надіятися, уряди всіх арабських держав, які експортують нафту і яким вдалося попідписувати незвичайно догідні умови з окремими західніми державами та Японією, гостро зареаґували на американську ініціятиву, мовляв, це є намагання протиставити нафтових споживачів нафтовим продуцентам. Першим конкретним наслідком такої неґативної постави є рішення уряду Лівії повністю націоналізувати нафтову промисловість і перебрати все майно трьох американських нафтових концернів. Інші заходи арабів в цій справі будуть предметом нарад конференції, яка починається 14 лютого.

Совєтська преса, підтримуючи арабів у їхніх вимогах, оцінює вашинґтонську конференцію як „програну" ЗСА у намаганнях створити спільний західній фронт для боротьби з арабським ембарго.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ, МОЛИТВИ Й ПІСНІ. ПОШЛІТЬ ЇЇ ТУДИ!

Увага! Філядельфія, Па. Увага!

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО ВСІ

КВИТКИ ВСТУПУ на КОНЦЕРТ ГАННИ КОЛЕСНИК у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ в дні 16 лютого 1974 р. — ВИПРОДАНІ!

Жадних додаткових квитків в дні концерту при касі театру не будеться продавати, навіть стоячих.

ФІЛІЯ
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в ЧИКАҐО, Ілл.
— влаштовує —
в неділю, 17 лютого 1974 р. о 4-ій год. по пол.
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ
для вшанування
82-их уродин Їх Блаженства
ПАТРІЯРХА ЙОСИФА
ЗАСНОВНИКА І РЕКТОРА УНІВЕРСИТЕТУ
Академія відбудеться
в авдиторії Собору св. Володимира й Ольги
739 Норт Оквлей Бульвар, Чикаґо, Ілл.

ОН І СТАТУС ГРОМАДЯНСЬКИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ня права на вільне слово, обмежування свободи руху громадян. Великим недоліком є також і те, що досі не увійшов в силу Міжнародний договір про цивільні і політичні права, схвалений Генеральною Асамблеєю ОН ще в 1966 році.

У дискусії, яка відбулася в часі засідання Ад-гок Комітету, окремі делеґати виразно вказували на всі ці недоліки, вимагаючи їх виправлення. Важливе помічення зробив делеґат ЗСА Камерон Р. Юм, який відзначив, що деякі звідомлення про стан цивільних і політичних прав в окремих країнах охоплюють „чималий спектр щодо якости і обсягу". Такими є звідомлення Тринідад і Тобаґо, Австралії, Великобрітанії. Завданням Комітету є добитися того, щоб інші країни подавали звідомлення, у яких були б дані про імпліментацію специфічних законів, а не тільки „опис леґіслятивних актів". Очевидно, як і можна було надіятися, з цим не погодився совєтський делеґат Дмітрій В. Биков, який заявив, що власне совєтське звідомлення є прикладом цілком вистачаючого звідомлення. Він одночасно за втертим совєтським звичаєм перестеріг членів Комітету, що вони повинні мати на увазі постійно цей факт, що при обговорюванні цивільних і політичних прав населення окремих країн, мається справу з „внутрішніми справами суверенних держав" і тому Комітет повинен бути обережний з висновками та рекомендаціями, щоб „не переступити своїх повновластей".

Коротко, Об'єднані Нації в актуальній ситуації насправді не розпоряджають реальними засобами, з допомогою яких вони могли б будь-що конкретного зробити на відтинку основних прав людини, якщо ця чи інша держава - член ОН, зокрема держава з такими можливостями на форумі ОН, як СССР, не захоче на це погодитися. Якві домо, Ад-гок Комітет одержав був ряд звідомлень в цій же справі від не-уярмленихндезз від не - урядових організацій з консультативним статусом при ОН. На жаль, ці звідомлення, в яких були подані конкреті факти порушування основних прав людини, не були предметом окремої дискусії.

Ад-гок Комітет виніс також постанову про те, щоб члени ОН надіслали вже до 31 березня ц. р. звідомлення про стан у їхніх країнах на відтинку економічних, соціяльних і культурних справ.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Улюбленої
ДРУЖИНИ, МАМИ, ДОНЬКИ І СЕСТРИ

бл. п.
ІВАНКИ ЧЕРНИГИ

буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 17-го лютого 1974 року
о год. 9-ій ранку
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

Просимо в цей день згадати Покійну в своїх молитвах.

МУЖ І СИНИ,
РОДИЧІ І СЕСТРА з ЧОЛОВІКОМ І ДІТЬМИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, БРАТА І СТРИЙКА

Д-ра ЕВГЕНА СТОЙКЕВИЧА

який упокоївся в Бозі дня 7-го січня 1974 року в Буенос Айрес, Арґентині, на 63-му році життя,

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відправлені:

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1974 року —
в Церкві ЦАРЯ ХРИСТА в НАЙСТАВНІ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па., о год. 8-ій ранку;
в Церкві СВ. МИХАЇЛА в ЙОНКЕРСІ, Н. Й., о год. 9-ій ранку;
СУБОТА, 16-го ЛЮТОГО 1974 р. —
в Церкві СВЯТИХ ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл., о год. 7-ій ранку;
в Катедрі СВ. МИКОЛАЯ в ЧИКАҐО, Ілл., о год. 8-ій ранку.

Горем прибиті:

дружина — СОФІЯ
дочки — МАРТА і ХРИСТИНА
сестра — МАРІЯ ПРОЦИК з мужем МИКОЛОЮ
братанки: ЛУКІЯ, ІВАНКА, МАСЯ з Родинами
сестрінки: НАДІЯ, ЗЕНОН і ВОЛОДИМИР з Родинами
Ближча і дальша Родина в Україні і на еміграції

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. КАТРІ КОТИК
на Фонд Українського Вільного Університету зложили: Люба й інж. Іван ТУРЯНСЬКІ 20.00 дол., Осипа і Ярослав ЯВОРСЬКІ 20.00 дол., Богуслава і Василь ГНАТІВ 20.00 дол., Христя й Юрій НАВРОЦЬКІ 20.00 дол., Ірена КАЧМАРСЬКА 10.00 дол., Соня ЛЕБЕДЬ 10.00 дол., Стефа й Іван ЦЬОЛКО 10.00 дол., Евгенія і Володимир ШИПИРКА 10.00 дол., Зюна і Володимир МАРТИНЕЦЬ 10.00 дол., Ліна і Мирослав ДЕРЕШ 10.00 дол., Ірена і Борис МРИЩУК 10.00 дол., Марія КАНЮКА 10.00 дол., Йосиф ТЕЛЕЦЬКИЙ 5.00 дол. Разом 165.00 дол.

В суботу, 16-го лютого 1974 р.
в GRAND BALLROOM
STATLER HILTON HOTEL
7th Avenue & 32nd to 33rd Sts.
New York City, N.Y.
Початок год. 8:30 вечором
Квитки і столи замовляти:
315 East 10th Street New York, N.Y.
Тел.: (212) GR 7-3084

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
— влаштовує —
БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК СУМА
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК відбудеться о год. 9:30 веч.
До участи запрошується всю Українську Молодь та Громадянство.

ГРАЄ ОРКЕСТРА п. Б. ГІРНЯКА
в складі 12-ти осіб.
• МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА: ТРІО „ТРОЯНДИ" — під керів. М. ФЕСЬО
• ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЕБЮТАНТОК: ОЛЕНА ФУТАЛА і МИРОСЛАВ КЛИМКО

Зголошення Дебютанток в місцевих Осередках або в Головній Управі СУМА в Ню Йорку.

МОВКНУТЬ ПОЧАЇВСЬКІ ДЗВОНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Волині, Тернопільщини тощо. У протесті говориться про діяльність цієї „лікарні" з ясними натяками, що такою — урядом підтертою — політикою порушується основні права людини і ясно зловживається медичними науками для поборювання інакшодумаючих.

Які наслідки цього протесту почаївського чернецтва — невідомо, але немає даних про це, що стан у Почаєві покращав. Судячи по дальших арештах і засудах діячів культури і науки в Україні, можна сподіватись, що Почаївська Лавра також уже дістала свій засуд на якійсь нараді „Особового совєщанія" КГБ і партії. Адже, коли можна із Київсько - Печерської Лаври зробити атеїстичний музей, то чому цього не можна у Почаєві?

Старовинна Почаївська Лавра із її 700-літньою історією культури, релігії, а в окремих часах навіть національного патосу — стоїть на порозі руїни. Мовкнуть дзвони.

Чи і як можна допомогти цій черговій трагедії із нашої, еміграційної сторони? Ймовірно, ніхто не має для цього ясної на то „рецепти" але й ясніщого пляну, але не менше з тим ця справа вимагала б громадського обговорення. Десь, хтось, у якихось установах чи „верхах" повинен би започаткувати й акцію в обороні Почаївського монастиря. Чи починати її „знизу", ставлячи таким чином у незручне становище ці установи, які перебрали на себе громадський мандат роботи у таких справах?

Не порядком заслуженої критики, але для ствердження факту можна б сказати що СКВУ не має ані засобів ані підібраного кадру, ані правно - оперативних осередків для такої акції. Роками вже говориться про пресове бюро, представництво в Об'єднаних Націях, контакти з ЮНЕСКО і т. д., але це, покищо, лише побожні бажання. Хочеться вірити, що згодом і це буде поставлене, але із нашим темпом треба побоюватися, що на той час вже буде пізно щось рятувати, а на місці Лаври стоятиме музей атеїзму. Інші установи, як УККА або КУК, не зовсім як сказавши, якщо і зайнялися б такою справою, то вона закінчиться черговою „резолюцією", засохне обіжником, бо у них і так повні руки інших — доцільних і зайвих — зобов'язань. Ще гірше стоїть справа із УНРадою.

Чи не було б цікавим побачити у таких акціях наші культурні наукові установи? Насувається здогад — що було б, коли б наприклад, на терені ЮНЕСКО нашi культурні установи провели діяльність, маючи, допомогу громадських центрів, а до того під рукою коротеньку і прецизну зроблену історичну розвідку про Почаїв, видану Гарвардським Центром Українознавчих Студій?

Забагато вимог? Можливо. Але це насуває черговий здогад: що було б, якби подібна трагедія навістила, наприклад, Ченстохову і там почали руйнувати святу гору із костелом Матері Божої? Або коли жиди мали б десь в СССР 700-літній традиційний релігійно - культурний центр, а тепер його знищили б? Були б акції поляків і жидів, чи ні?

Звісно, що така проблематика вимагала б обговорення і рішень. Хтось її мав би підніматиі по установах, „верхах", громаді. Чи не найбільше авторитетним і покликаним до цього діла являється … сумлінне рішення трьох Митрополій Української Православної Церкви в ЗСА, Канаді й Європі, а ще краще — усі три разом. Адже маємо спільний Собор Єпископів УПЦ, відновлений минулої осени. За ними слово і спільна ініціятива у громаді.

ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В РАДІО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

доби й ренесансу. Повернувшися в Україну, Мартос почав працю, як скульптор надмогильних пам'ятників.

Мартос залишив після себе не тільки пам'ятники на могилах, але також багато пам'ятників видатним діячам культури в різних містах України та Росії. У своїх старших роках був професором і наприкінці директором Академії Мистецтв у Петербурзі. Мав двох синів, один з них згинув у наполеонській війні, другий був арештований та засланий за революційну діяльність.

Чотири українських мистців, що про них була мова, хоч жили довший час в Росії, але завжди мріяли вернутися до своєї землі, часто мали великі труднощі в житті, бо були чужими між росіянами. Вони видатно вплинули на розвиток мистецтва у Східній Европі й так треба розглядати й оцінювати їх творчість.

В іншій лекції, присвяченій китайському мистецтву, Ю. Мошинський підкреслив важливість розуміння духового наставлення артиста та того, як це наставлення впливає на глядачів. Лектор ствердив, що, щоб розуміти мистецтво, треба розуміти природу та оточення, тоді тільки можна зрозуміти самого себе та зрозуміти творчість інших. Природу можна зрозуміти через постійний контакт з нею та глибокі спостереження, що потребує часу.

„Китайський спосіб дивитися на світ і природу був вироблений тисячами літ. Ми західники дуже молоді й не маємо досвіду. Коли книжки, потоки та дерева стануть нашими друзями, тоді тільки вони розкажуть свої секрети життя й секрети мистецтва й тільки тоді ми станемо знов людьми".

При іншій нагоді Ю. Мошинський зацитував думки з книжки Лі Вен — „Слово про малювання з саду, розміром гірчичного зерна". Жаль, що брак місця не дозволяє нам навести довших уривків з цієї винятковоі цінної книги про творчість видатного китайського мистця — творця красвидів.

Наприкінці цієї статті хочемо підкреслити, що Ю. Мошинський у лекціях часто згадує Україну, коли є для того нагода і ці лекції мають успіх. Ведуться вони вже більш, як три роки. Були є спроби припинити їх, або змінити їх характер, з боку різних груп та осіб, які не хочуть розуміти правдивого мистецтва і стараються використати його для своїх уявлених ідей. Родині Мошинських довелося виступити зі заявою, „що ніхто не може змінити їх поглядів та методи праці".

(Кінець.)

СССР критикує Китай за захоплення Парасельських островів

Москва.—Совєтська преса опублікувала критичні коментарі на тему захоплення китайськими військовими частинами Парасельських і Спратлейських островів в районі Південного китайського моря, за які йде спір між Китаєм і Південним В'єтнамом. В оцінці совєтських газет, китайці пішли на в'яття сили, щоб захопити ці острови, з метою відвернути увагу світу від поновних внутрішніх заворушень. Захоплення цих островів розкриває, як пише „Новое время", „чорговий раз нові імперіялістичну природу маоїстської зовнішньої політики". Того року совєтське становище і навіть оборона претензії південно в'єтнамського уряду є дивні в обличчі цього факту, що у всіх совєтських географічних атлясах ці острови є зазначені як китайські.

Різдвяні Свята в соборі свв. Володимира й Ольги в Чикаго

Чикаго (М. Д.). — Понад три і півтисячна українська католицька парафія свв. Володимира й Ольги в Чикаго відзначила цьогорічні традиційні українські свята Різдва Христового у власному величавому соборі, якого патріярше посвячення відбулося під час останньої візитації Патріярха Йосифа в ЗСА в травні 1973 р., а врочистий вхід до храму відбувся в жовтні 1973 р. В грудні відбулось врочисте посвячення соборових дзвонів, які багатством святкових мелодій у північно-західній частині Чикаго голосили про народження Ісуса Христа, яке в соборі свв. Володимира й Ольги відзначається згідно з усіми старими українськими й з дявними традиціями.

В підготові до Різдва відбулися в соборі духовні вправи під проводом настоятеля собору о. крилошанина Маріяна Бутринського.

На Свят - Вечір 6-го січня о 11-ій год. вечора в парафіяльній радіопрограмі до всієї чиказької метрополії пролунали звуки дзвонів собору, під гомін яких о. М. Бутринський перевів настроєво різдвяну програму. Започаткував він її глибокозмістовним словом, передаючи слухачам велич Різдва Христового, яке єднає всіх християн, та українців на рідних землях і на чужині в особливий спосіб навіває духом єдности.

В день Різдва Христового в соборі відслужено три святі Літургії, о год. 7-ій ранку парафіяльні хори відслужили велике Повечеріє, а о 5-ій год. врочисту соборну Св. Літургію при виповненому вірними храмі. Частина вірних слухала св. Літургію при допомозі голосникової системи в авдиторії під собором. Під час святих Літургій проповідували: крилошанин о. П. Джулинський, о. М. Бутринський та о. І. Кротець. Співав хор „Прометей" під управою проф. Р. Андрушка.

На другий і третій день свят всі три Служби Божі відвідали багато вірних, не зважаючи, що це були дні праці.

В неділю 13-го січня в навечер'я Нового Року на всіх 3-ох Сл. Божих проповідував о. І. Кротець, закликаючи батьків, як перших виховників дітей, щоб власним примірним життям зберігали їх справжніми українцями - християнами. Одинадцятку відслужив настоятель собору о. крилошанин Маріян Бутринський з участю хору „Прометей" в наміренні патріярха Йосифа, з нагоди його ім'янин, які припадають завжди в неділю по Різдві. Під час цієї святої Літургії ввійшли до храму колядники - гості — хор і представники Парафіяльної Ради з отцем протопресвітером Федором Білецьким, настоятелем православного собору св. Володимира, який після св. Літургії передав святкові побажання парафії свв. Володимира й Ольги, а хор православного собору проспівав декілька колядок. Того самого дня вранці о. Маркіян Бутринський із своїми колядниками, членами Парафіяльної Ради і хором „Прометей" був у відвідинах православного собору. Ці обопільні відвідини промови настоятелів обидвох соборів були надзвичайно зворушливі для вірних - українців православних і католиків, які за 5 років спільного моління в одній святині зжилися у справжній братній любові що й продовжується надалі спільними молитвами з нагоди церковних і національних свят.

Різдво на хуторі в Гошені

На північі стейту Індіяни, в маленькому містечку Гошені, існує від довгих літ українська православна церква св. Тройці, заснована в 1956 році. Ця громада до цього часу була маловідома своєю діяльністю, але вже від кількох літ поселюються більше українців і вони мають власну церкву, будинок для священика, кілька літ тому збудували залю, де можна помістити до 300 осіб. Все це побудовано поза містом між фармерами, на п'ятнаковій площі.

Більшість парафіян і приїжджає з двох містечок Елкгарту і Гошену. Багато з них є старшого віку — пенсіонери, але досить є і молодих людей які ще мають малих дітей; старші діти вже розбрелися між чужинцями. Тут деякий час була парафіяльна школа, потім занепала. Кілька років підряд деякі діти їздили на ОДУМ-івські відпочинкові табори до Міннесоти, завдяки філії ОДУМ-у Чикаго. Після цих відпочинкових таборів, діти домагались зорганізування в їх місцевості філії ОДУМ. Мрія дітей сповнилася. 30-го вересня попереднього року, тут зорганізувався ОДУМ при допомозі одумівців з Детройту і Міннеаполісу Сейнт-Пол.

Від того часу, у цій громаді пожвавилась активність. 18-го листопада відновили Школу Українознавства. Минулого року посвятили Одумівський прапор, де приїхала мистецька група ОДУМ-у Детройту і влаштувала концерт з піснями, танцями і грою на бандурі. Присутніх було понад 300 осіб. В той день запрошено посадника міста, який так полюбив українські пісні і танці, що жалував, чому раніше не знав, що тут живуть такі веселі люди.

Цього року я мав нагоду бути в цій місцевості на Різдвяні Свята за старим стилем, мені сказали, що парафіяни готуються зробити загальну Різдвяну Вечерю — багату кутю, у парафіяльній залі, з мистецькою програмою.

І так в неділю 6-го січня о. як тільки на небі заблищала перша зірка, 120 осіб сіли за столи, де настоятель протоієрей о. Павло Бегнівський прочитав молитву і привітав присутніх зі Святвечором Різдва Христового.

Заля простора, столи уклали формою літери П., а по середині поставлено окремий стіл-експонат, де було виставлено 12 різних страв і дідух — сніп пшениці, а кутя і узвар стояли на пахучому сіні. Про стіл-експонат, подбала Марія Багнівська. Було присутніх кілька американських родин, які чимало цікавилися всім тим, що було виставлено на тому столі, а опісля вони споживали свят-вечірні страви і запивали смачним вином, якого тут не бракує у кожного в пивниці.

Відтак розпочалася мистецька програма. Про походження і значення наших дідівських звичаїв і колядок, розповів Євген Вербянський, який з'ясував значення дідуха, куті і 12-ох різдвяних страв. Виступали тридцятеро дітей, — всі юні одумівці, співали колядки, під керівництвом Євгена Вербянського, багато з них декламували різдвяні вірші і влаштовано маленьку Різдвяну виставку. Найбільше здивували всіх, коли обидвое юних одумівців, Катя Дубінін та Андрій Вербянський виконали на бандурі колядку „Нова радість стала", здивувало їх тому, що ті діти щойно кілька місяців тому почали вчитися грати на бандурі. Голова філії ОДУМ-у в Детройті, Володимир Мурга був їхнім учителем. Це вплинуло так, що й інші діти забажали грати на бандурі, і Товариство Одумівських Приятелів старається їм у цьому допомогти.

Під кінець концерту, завітав до залі дід Мороз з України, привіз повні саночки подарунків і роздавав усім дітям, яких зібралося до сорока. Програма протягалася до пізньої години. Старші вірні парафіяни згадували свій край, своє село, свої звичаї і різні переживання під час Свят-вечора. В день Різдва Христового і день після святочні діти обходили доми своїх батьків і сусідів з колядою, а свіжий пухнатий сніжок присипав їхні санки і обвіяв їхні веселі обличчя. Кажуть, що це вперше тут діти самі ходили з колядою.

О. В.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1974 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 155 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні УНДому при 760 Стейт вул. На порядку: вибір делегатів на 28 Конвенцію УНС. Просяться чл. прибути. — М. Фединишин, секретар.

СУБОТА, 16-го ЛЮТОГО 1974 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Січ 14 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 688 Сенфорд Аве. Просяться вирівняти залеглі вкладки або висилати на адресу секретаря: М. Р. Otrok, R.D. 2, Box 102, Stanbury, N.J. 08512 — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 241-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гарріс Аве. На порядку: звіт Управи і вибір нової на 1974 р. Просяться чл. прибути. — Управа Т-ва: А. Камфоник, предс., П. Демуш, секр., В. Стрик, кас., Дженес Вардел, секр.

БАЙОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 281 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому, 35 Іст. 23-тя вул. На порядку: звіти Управи, вибір нової на 1974 р. вибір делегата і заступника на 28 Конвенцію УНС. — М. Сірий, гол., М. Волошин, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЛЮТОГО 1974 р.

БОФФАЛО, Н. Й. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя 304 Відд. о год. 6-ій веч. в Укр.-Амер. Горож. Центрі, 205 Мікол. вул. На порядку: звіт, вибір Управи на 1974 р. та делегата і заступника на 28 Конвенцію УНС. — Марія І. Гнатик, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в домі фін. секр. при 3324 Торрінгтон. — Управа на 1974 рік: М. Задерецький, предс., Б. Задорецький, заст., і рек. секр., С. Вохонок, фін. секретар, М. Вохонок, заст. Контрольна комісія: Ю. Коцішевський, гол., П. Вохонок, член. Делегат на 28 Конвенцію УНС Ст. Вохонок, заст. М. Задерецький. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія 288-ий Відд. о год. 11-ій ранку, зараз по Сл. Божій в залі церкви св. Йосафата, Кенмор Аве. Просяться вирівняти чл. вкладки. — В. Кольцук, предс., В. Загводський, кас., Д. Мушастий, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Николая 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін, ч. 4655. — Яр. Базюк, секр.

ПАРМА, Огайо. Звичайні збори, получені з Річними 222-го Пластового Відд. о год. 4-ій по пол. в Пластовому Домі при 5720 Стейт Рд. На порядку: звіти Управи, вибір нової на 1974 р., вибір делегата на 28 Конвенцію УНС. Просяться чл. прибути. — І. Руденський, гол., Яр. Кришталович, секретар.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва ім. гетьмана І. Мазепи 183 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. Просяться чл. прибути. Управа на 1974 р.: Л. Коцільовський, гол., М. Дякун, заст. і фін. секр., П. Залуга, фін. секр., Б. Флюрчук, рек. секр., Анна Лісіца, кас. К. Ком. — інж. В. Котик, В. Дідик і Т. Спольський. — Управа.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Леви 399 Відд. о год. 12:30 по пол. в домівці УАСТ Леви, 2353 В. Чикаго Аве. На порядку: вибір делегатів на 28 Конвенцію УНС. Просяться чл. прибути. — Управа.

АЛЛЕНТАВН, Па. Місячні збори Б-ва св. Михаїла 147 Відд. в залі церкви Преч. Марії, 803 Н. Фронт вул. На порядку: вибір делегатів на 28 Конвенцію УНС. Просяться чл. прибути. — Ів. Гуцалюк, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського при 482 Мейн вул. Просяться прибути на збори. — І. Бурий, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 206 Відд., о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гарріс Аве. На порядку: вибір делегатів на 28 Конвенцію УНС. Просяться прибути на збори. — Управа.

Help Wanted Male

MACHINIST
WANT OPPORTUNITY
RESPONSIBILITY
KNOWLEDGE

New operation need machinist with good mechanical background. Will train in some phases. Start at the beginning and progress. Work with a leader. Make application at Consolidated Cork Building National Can Corporation Route 287 at South Randolphville Road Piscataway, N.J. or call T. Hyland at (201) 752-4063

TURRET LATHE
Set-up & Operate
We have openings for 1st Class Journeymen/w. Warner-Swasey experience desirable.
BREEZE CORPORATIONS, INC.
700 Liberty Ave., Union, N.J.
(201) 686-4000
Equal opportunity employer M/F

ДВОМОВНІ ПРОДАВЦІ
$20,000 в першому році.
Побажані з лайсенсом R. Estate.
Телефонувати зараз.
Mr. SCOTT — (201) 833-6802

FIRST CLASS
ELECTRICIAN, WELDERS, MECHANICS, MACHINIST and HELPERS
We are a leading manufacturer of blast cleaning and shot peening machinery. We offer good salary, many benefits and no lay off.
METAL IMPROVEMENT COMPANY
Subsidiary of Curtis Wright Corporation.
50 Carson Place, Jersey City, N.J.
An equal opportunity employer.

BOILER OPERATOR
WE'RE LOOKING FOR A VERY SPECIAL
Boiler Operator
MEET OUR REQUIREMENTS AND WE'LL MORE THAN MEET YOUR EXPECTATIONS
If you would like to work in modern, well kept surroundings, have just about every fringe benefit you can think of ("including vacation — this year), be appreciated both as an individual and a team member, have plenty of room for growth, come to where the GREENER PASTURES ARE.
All you need is a Blue Seal, or a Black Seal-in-Charge license 3-5 years general power plant experience and the desire to assume responsibility for the operation and maintenance of our boiler and general power plant equipment. We think you're special — if you do too, then give as a call.
D. WELDON — 273-6600
CELANESE
Summit Technical Center
P.O. Box 1000, Summit, N.J.
An equal opportunity employer M/F

Український Католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.
По інформації прошу писати або тел.:
(914) 476-0764
Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
55 Chestnut St., Yonkers, N.Y. 10701

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАВЛЮЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ЗИМОЮ!
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ ДОВГОГО ВІКЕНДУ
субота, неділя, понеділок, 16, 17, 18-го лютого 1974 року (WASHINGTON'S BIRTHDAY)
Субота, 16-го лютого 1974 року
РОЗВАГОВА ПРОГРАМА
Увага Лещетарі! Свіжий, великий сніжок на СОЮЗІВЦІ!
НАЙКРАЩА НАГОДА ДЛЯ ЛЕЩЕТАРІВ!
Близько Союзівки два лещетарські центри Ski Mini, Міневаска, Кергонксон. Тільки 15 хвилин від Союзівки — на Міневасці. З'їзди для заавансованих — 1500 ft O Bar та 900 ft J Bar. Також нічні з'їзди при електричному освітленні.
- Спеціяльна знижка для гостей Союзівки. Огрівані кімнати. Домашня кухня.
- Тому не пропускайте нагоди. Спішіть. Замовляйте вже.
- СПЕЦІЯЛЬНО ДЛЯ НАШИХ ГОСТЕЙ, які задержаться 2 дні або й довше ГАРАНТУЄМО ОДЕРЖАННЯ БЕНЗИНИ на поворот до дому.
СОЮЗІВКА — тел.: Kerhonkson (914) 626-5641
СОЮЗІВКА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК!

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel. GR 3-3550. New York, 10003
АРКА ЩОДЕННО
відкрита від год. 9:30 рано до 7-ої год. вечора. В неділю від год. 2-ої по пол.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York, N.Y.
Tel.: (212) 475-7430
ВИСИЛАЄ ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧАМИ В УКРАЇНУ І ДО СССР. Масно на складі все потрібне до висилки. Посилаємо також РУБЛЕВІ СЕРТИФІКАТИ, АВТА, МОТОЦИКЛІ, ХОЛОДІЛЬНИКИ І ТЕЛЕВІЗОРИ. Урядові години: від понед. до п'ятниці 8:30-6:00 веч., в суб. 8:30-5:00 веч. в неділю від 10-1 по пол.

РОЗШУК
Від імени Рідних в Україні пошукую
п. Курилюка Йосипа
сина Марії, його дружина Віся, діти Люба, Маруся та Яна з 1940 р. народжена. Останнє місце проживання село Крихівці біля м. Станиславова, тепер м. Івано-Франківськ.
Rostislawa Ostapchuk
50 Joseph Place
Rochester, N.Y. 14621

REAL ESTATE
ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

Howard Beach, Queens
7 yr old, custom built, 2 fam. brick, water front-garage, 4/5, good income. Owner leaving to Florida. Must sell. $74,000.
JANCEWYCZ-LEPCAN REALTOR
117-11 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) 849-6099

ШЕВЧЕНКОВІ ДУМИ І ПІСНІ
Авт і укр. тексти
Ціна 80 центів
"SVOBODA"
Jersey City, N.J. 07303
81-83 Grand Street

Funeral Directors

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: GR 5-1487
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

ТАРЗАН, Ч. 7069. Іто дає пояснення

Тепер, Іто, я хочу довідатися — чому та в який спосіб ти покинув Момбузі!

Я люблю жити з тобою в джунглях, Тарзане! Не хочу, щоб мене запихали в клясу з багатьма хлопцями та дівчатами!

Чи хто-небудь робив тобі кривду?

Дорослі добре відносилися до мене, але деякі діти прозивали мене „хлопцем з джунглів", „мавпо-хлопцем" й іншими іменами! Вони завжди дражнили мене...

Мені обридло бити їх в ніс... Отже, одної ночі я покинув школу та почав шукати за тобою!